

1946

საქართველოს სსრ განათლების
სამინისტროს ბრძანებითა და
განკარგულებათა

კრებული

წელიწადი მეცხრე

№ 9	Сборник приказов и Распоряжений Министер- ства Просвещения Грузинской ССР	1946 წ.
-----	--	---------

შ ი ნ ბ ა რ ს ი

1. დადგენილება № 197—საქართველოს სსრ სახკომსაბჭოსი—მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების მუშაობის გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ	2	83.
2. დადგენილება № 739—საქართველოს სსრ სახკომსაბჭოსი—წერა-კითხვის უცოდინართა და მცირემცოდნეთა სკოლებისა და მოზარდთა მაღალი ტიპის სკოლების მასწავლებელთათვის ხელფასის ნორმების შესახებ	5	
3. სსრკ სახკომსაბჭოს დადგენილება № 710—წერა-კითხვის უცოდინართა და მცირემცოდნეთა სკოლებისა და მოზარდთა მაღალი ტიპის სკოლების მასწავლებელთა ხელფასის ნორმების შესახებ	6	
4. ბრძანება № 180—საქართველოს სსრ განსახკომისადმი	9	
5. ბრძანება № 440 <u>2</u> სოფლის ახალგაზრდობის დაწესებით და შეიღწლიან საღამოს სკოლებში წლიური გადასაყვანი და გამოსაშვები გამოცდების ჩატარებისა და 1945-46 სასწავლო წლის დამთავრების შესახებ	10	
6. ბრძანება № 2—სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების მუშაობის გამოკვლევის შედეგების შესახებ	14	
7. ბრძანება № 23—თბილისის მუშა ახალგაზრდობის სკოლების გამოკვლევის შედეგების შესახებ	20	
8. ბრძანება № 48—მოზრდილთა საშუალო სკოლების მუშაობის შესახებ	28	
9. ბრძანება № 658—წერა-კითხვის უცოდინართა და მცირემცოდნეთა აღრიცხვისა და სწავლებაში ჩაბმის შესახებ	33	
10. ბრძანება № 1154 — სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებში 1945-46 სასწავლო წელს ჩატარებული მუშაობის შედეგების შესახებ	37	
11. ბრძანება № 1135 <u>2</u> მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლების მუშაობის შესახებ	45	

785

დადგენილება № 197

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი

მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების
მუშაკობის გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ

აღინიშნოს, რომ მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების მუშაობაში ჯერ კიდევ ადგილი აქვს არსებითს ნაკლოვანებებს. ზოგიერთი საწარმოს და ორგანიზაციის ხელმძღვანელებმა ვერ უზრუნველყვეს მუშა ახალგაზრდობის სკოლები სადგომებით, ინვენტარით, გათბობითა და განათებით, ვერ ჩააბეს სწავლაში საწარმოთა მოზარდები და მთელ რიგ შემთხვევებში მუშა ახალგაზრდობის სკოლების მოსწავლეებს იყენებენ საზევანაკვეთო სამუშაოებზე, რის შედეგადაც მოსწავლეები სწყდებიან სასწავლო მეცადინეობას (თბილისის აბრეშუმსაქსოვი ფაბრიკა, ფერომარგანეცის ქარხანა და ქალაქ კიათურის მარგანეცის შახტებთან არსებული მუშა ახალგაზრდობის სკოლა). სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლები ყველგან როდია უზრუნველყოფილი განათებითა და გათბობით, მოსწავლეებს იყენებენ სამუშაოზე შორეულ ადგილებში და სწყვეტენ სწავლას (სიღნაღის, გალის, გაგრის, ყარაიისა და ბოლნისის რაიონები).

საქართველოს სსრ განსახკომმა ვერ უზრუნველყო დასახელებული სკოლები სპეციალური სახელმძღვანელოებითა და საკმაო რაოდენობის სასკოლო-საწერი საგნებით.

მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის სკოლებისა და მოზრდილთა სკოლების მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესების მიზნით და სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს 1946 წლის 11 თებერვლის № 342 დადგენილების შესაბამისად, საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. მოეწყოს საქართველოს სსრ განსახკომის აპარატში მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის სკოლებისა და მოზრდილთა სკოლების სამმართველო.

2. შოეწყყოს აფხაზეთისა და აჭარის განსახკომებში, სემბრეფელის
ოსეთის ავტონომიური ოლქის მშრომელთა დეპუტატების ალმასკომის
აღმასკომის სახალხო განათლების საოლქო განყოფილებასა და
თბილისის, ქუთაისის, ფოთისა და ჭიათურის საქალაქო საბჭოების
სახალხო განათლების განყოფილებებში მუშა და სოფლის ახალ-
გაზრდობის სკოლების სექტორები.

3. შემოღებულ იქნას სახალხო განათლების საქალაქო და
რაიონულ განყოფილებებში მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის სკო-
ლების ინსპექტორების თანამდებობა.

4. დაევალოს საქართველოს სსრ ვაჭრობის სახალხო კომისი-
ატი მისცეს დამატებით 1946 წლის 1 მარტიდან მუშა ახალ-
გაზრდობის სკოლების მოსწავლეებს ბარათებით მომარაგების ნორ-
მათა გარეშე 100 გრამი პური, 30 გრამი ბურღული და 20 გრამი
შაქარი დღეში.

5. აეკრძალოს საწარმოების, საბჭოთა მეურნეობებისა და კოლ-
მეურნეობების ხელმძღვანელებს გამოიყენონ მუშა და სოფლის ახალ-
გაზრდობის სკოლების მოსწავლეები ისეთ სამუშაოებზე, რომლე-
ბიც დაკავშირებულია სკოლებში სასწავლო მეცადინეობისაგან მოწ-
ყვეტასთან.

6. დაევალოს საწარმოებისა და საბჭოთა მეურნეობების ხელ-
მძღვანელებს, მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო და
სასოფლო საბჭოებისა და კოლმეურნეობების გამგეობათა თავმჯდო-
მარეებს საჭირო დახმარება აღმოუჩინონ მუშა და სოფლის ახალ-
გაზრდობის სკოლებს შესაფერი სადგომების გამოყოფის, სადგომე-
ბის რემონტისა და მათი ინვენტარით, განათებითა და გათბობით
უზრუნველყოფის საქმეში და სხვ.

7. დადგენილ იქნას, რომ მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის
სკოლების ყველა კლასში სწავლება სწარმოებს უფასოდ.

8. ნება დაერთოს საქართველოს სსრ განსახკომს სოფლის
ახალგაზრდობის სკოლების დირექტორთა შრომის ანაზღაურება
აწარმოოს მთელი კალენდარული წლის განმავლობაში.

9. მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების სასწავლო
წიგნებით, სასწავლო სახელმძღვანელოებითა და სასკოლო-ნაწერი
საგნებით უზრუნველსაყოფად, დაევალოს:

ა) საქართველოს სსრ განსახკომს—ამხ. კუბრაძეს—უზრუნველ-
ყოს 1946—47 წლებში სასწავლო წიგნებისა და სახელმძღვანელოე-
ბის გამოშვება საჭირო რაოდენობით.

ბ) საქართველოს სსრ სახკომსაბჭოსთან არსებულ გამომკემ-
ლობისა და პოლიგრაფიული მრეწველობის საქმეთა სამმართველოს
—ამხ. გოგუას—უზრუნველჰყოს 1946 წლის 1 სექტემბრის
წავლო წიგნებისა და სახელმძღვანელოების ბეჭდვა სოფლისა და
მუშა ახალგაზრდობის სკოლებისათვის.

10. დაევალოს საქართველოს სსრ სახკომსაბჭოსთან არსებულ
სახელმწიფო საგეგმო კომისიას:

ა) ერთი თვის განმავლობაში წარმოადგინოს წინადადებანი
სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების ნავთის ლამპებით უზრუნველყოფის
შესახებ;

ბ) გაითვალისწინოს 1946 წლის II კვარტალის განაწილების
გეგმაში საჭირო რაოდენობის ელნათურების გამოყოფა საქართვე-
ლოს სსრ განსახკომისათვის მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის
სკოლების დასაკმაყოფილებლად.

11. დაევალოს ცეკავშირის პრეზიდიუმის თავმჯდომარეს ამხ.
ნარსიას მისცეს სოფლის ახალგაზრდობის იმ სალამოს სკოლებს,
რომელთაც ელექტროგანათება არა აქვთ, თვეში ათი ლიტრი ნავ-
თი თითოეულ კლასზე, საქართველოს სსრ განსახკომის განაცხადთა
მიხედვით.

12. დაევალოს საქართველოს სსრ განსახკომს—ამხ. კუბრაძეს:

ა) ორი კვირის განმავლობაში სრულად დააკომპლექტოს მუშა
და სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების მასწავლებელთა შტატები.

ბ) გააუმჯობესოს მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის სკოლე-
ბისა და მოზრდილთა სკოლების მასწავლებელთა მეთოდური ხელ-
მძღვანელობა.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს

თავმჯდომარე ვ. ბაძრაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს

საქმეთა მმართველი ს. როსტინაშვილი.

1946 წლის 1 მარტი.

დადგენილება № 739

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი

წერა-კითხვის უცოდინართა და მცირემცოდნეთა .
სკოლებისა და მოზარდთა მაღალი ტიპის სკოლების
მასწავლებლებისათვის ხელშასის მომატიების შესახებ

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღდგენს:

1. სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს 1944 წლის
12 ივნისის № 710 დადგენილება „წერა-კითხვის უცოდინართა და
მცირემცოდნეთა სკოლებისა და მოზარდთა მაღალი ტიპის სკოლე-
ბის მასწავლებლებისათვის ხელფასის მომატიების შესახებ“ სახელ-
მძღვანელოდ დაეგზავნოს საქართველოს სსრ განსახკომისა და ფინ-
სახკომს, აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ სახკომსაბჭოებს, სამხრეთ-
ოსეთის ავტონომიური ოლქის საოლქო აღმასკომს და მშრომელთა
დებუტატების ყველა საქალაქო და რაიონული საბჭოს აღმასკომებს.

2. დაევალოს განსახკომს — ამხ. კუპრაძეს და ფინსახკომს —
ამხ. ციმაკურიძეს უზრუნველჰყონ ხელფასის დროულად მიცემა წე-
რა-კითხვის უცოდინართა და მცირემცოდნეთა სკოლებისა და მო-
ზარდთა მაღალი ტიპის სკოლების მასწავლებლებისათვის ახალი
განაკვეთების მიხედვით.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარე ვ. ბაძრაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
საქმეთა მმართველი ს. როსტიაშვილი.

1944 წლის 29 ივნისი.

1944 წლის 12 ივნისი

მოსკოვი, კრემლი

წერა-კითხვის უცოდინართა და მცირემცოდნეთა სკოლებისა და მოზარდთა მაღალი ტიპის სკოლების მასწავლებელთა ხელფასის მომატების შესახებ

სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. მომატოს 1944 წლის 1 ივნისიდან ხელფასი წერა-კითხვის უცოდინართა და მცირემცოდნეთა სკოლების მასწავლებლებსა და მოზარდთა მაღალი ტიპის სკოლების მასწავლებლებს და დაწესდეს მათთვის ხელფასის შემდეგი განაკვეთები ოვეში:

მუშაკთა კატეგორიები	ქალაქებისა და მუშათა დაბებში			სასოფლო ადგილებში		
	პედაგოგიური მუშაობის სტაჟი					
	5 წლამდე	5-დან 10 წლამდე	10 წელს ზევით	5 წლამდე	5-დან 10 წლამდე	10 წელს ზევით
ა) წერა-კითხვის უცოდინართა და მცირემცოდნეთა სკოლების მასწავლებლები: I თანრიგი—რომელთაც აქვთ საშუალო პედაგოგიური განათლება II თანრიგი—რომელთაც აქვთ ზოგადი საშუალო განათლება	350	400	450	300	350	400
ბ) მოზარდთა მაღალი ტიპის სკოლების I, II და III კლასების (რომლებიც უდრიან ბავშვთა შვიდწლიანი და საშუალო სკოლების V—VII კლასებს) მასწავლებლები: I თანრიგი—უმაღლესი განათლებით II თანრიგი—რომელთაც დამთავრებული აქვთ სამასწავლებლო ინსტიტუტები და მათთან გათანაბრებული სასწავლებლები	450	500	550	400	450	500
გ) მოზარდთა მაღალი ტიპის სკოლების IV, V და VI კლასების (რომლებიც უდრიან ბავშვთა საშუალო სკოლების VIII—X კლასებს) მასწავლებლები: I თანრიგი—უმაღლესი განათლებით II თანრიგი—რომელთაც არა აქვთ დამთავრებული უმაღლესი განათლება	475	525	575	425	475	525
	450	500	550	400	450	500

2. მოემატოს 1944 წლის 1 ივნისიდან ხელფასი მოზარდთა მაღალი ტიპის სკოლების დირექტორებსა და სასწავლო განყოფილების გამგეებს და დაწესდეს მათთვის ხელფასის შემდეგი განაკვეთები თვეში:

მუშაკთა კატეგორიები	სკოლებში, სადაც მოსწავლეთა რიცხვი არის:			
	90 კაცამდე	90-დან 150 კაცამდე	150-დან 400 კაცამდე	400 კაცზე მეტი
ა) მოზარდთა მაღალი ტიპის სკოლების დირექტორები:				
I თანრიგი—უმაღლესი განათლებით: ქალაქებსა და მუშათა დაბებში	500	525	575	650
სასოფლო ადგილებში	450	475	525	600
II თანრიგი—რომელთაც არა აქვთ დამთავრებული უმაღლესი განათლება: ქალაქებსა და მუშათა დაბებში	450	475	525	600
სასოფლო ადგილებში	400	425	475	550
ბ) მოზარდთა მაღალი ტიპის სკოლების სასწავლო ნაწილის გამგეები:				
I თანრიგი—უმაღლესი განათლებით: ქალაქებსა და მუშათა დაბებში	—	—	—	450
სასოფლო ადგილებში	—	—	—	400
II თანრიგი—რომელთაც არა აქვთ დამთავრებული უმაღლესი განათლება ქალაქებსა და მუშათა დაბებში	—	—	—	400
სასოფლო ადგილებში	—	—	—	350

3. წერა-კითხვის უკოდინართა და მცირემცოდნეთა სკოლების მასწავლებლებს, რომლებიც ამავე დროს ამ სკოლების გამგეებიც არიან, დამატებით ეძლევათ სკოლის გამგეობისათვის:

- იმ სკოლებში, სადაც მოსწავლეთა რიცხვი
 - 50 კაცამდე 75 მან. თვეში
- იმ სკოლებში, სადაც მოსწავლეთა რიცხვი
 - 100 კაცამდე 100 " "
- იმ სკოლებში სადაც მოსწავლეთა რიცხვი
 - 100 კაცს აღემატება 150 " "

იმ სკოლების გამგეები, სადაც მოსწავლეთა რიცხვი 250 კაცს აღემატება, თავისუფლდებიან სამასწავლებლო მუშაობისაგან და მათ ეძლევათ შესაბამისი თანრიგის მასწავლებლის განაკვეთი 150 მან. წინამართ თვეში.

4. მოზარდთა იმ მაღალი ტიპის სკოლების დირექტორებისთვის, სადაც მოსწავლეთა რიცხვი 150 კაცამდეა, მე-2 პუნქტის შესრულებული ხელფასის თვიური განაკვეთები შეიცავენ ყოველდღიური სავალდებულო სამსწავლებლო მუშაობის 2 საათის საზღაურს.

5. ამ დადგენილებით დაწესებული ხელფასის განაკვეთები მიეცეს წერა-კითხვის უცოდინართა და მცირემცოდნეთა სკოლების მასწავლებლებს 4 საათის სამსწავლებლო მუშაობისათვის დღეში, მოზარდთა მაღალი ტიპის სკოლების მასწავლებლებს—3 საათის სამსწავლებლო მუშაობისათვის დღეში.

სამსწავლებლო მუშაობის დამატებით საათებისათვის მიეცეს დამატებითი გასამრჯელო იმ განაკვეთის შესაბამისად, რასაც იგი იღებს.

6. გავრცელდეს წერა-კითხვის უცოდინართა და მცირემცოდნეთა სკოლების მასწავლებლებსა და გამგეებზე და მოზარდთა მაღალი ტიპის სკოლების მასწავლებლებსა და დირექტორებზე 5, 6, 7, 8, 9, 10 და 15 მუხლები სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს და საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის 1943 წლის 11 აგვისტოს დადგენილებისა „დაწყებითი და საშუალო სკოლების მასწავლებელთა და სხვა მუშაკთა ხელფასის მომატების შესახებ“ (სსრ კავშირის დადგ. კრ., 1943 წ. № 11, მუხ. 197).

7. ძალადაკარგულად ჩაითვალოს:

ა) სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს 1937 წლის 10 იანვრის № 41 დადგენილება „წერა-კითხვის უცოდინართა და მცირემცოდნეთა სკოლებისა და მოზარდთა მაღალი ტიპის სკოლების მასწავლებელთა ხელფასის მომატების შესახებ“.

ბ) სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს 1937 წლის 23 ივნისის № 993 დადგენილება „სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს მიერ სხვადასხვა კატეგორიის პედაგოგიურ მუშაკთა ხელფასის გადიდების თაობაზე 1937 წლის 10 იანვრის გამოცხადებული დადგენილების ინსტრუქციების დამტკიცების შესახებ“.

სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე ვ. მოლოტოვი.

სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს
საქმეთა მმართველი ი. ჩადაშვილი.

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა № 180

საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისიის ბრძანებით

1946 წლის 25 იანვარი

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1946 წლის 22 იანვრის № 51 დადგენილების შესაბამისად

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა:

1. სასწავლო წლის ხანგრძლივობა მუშა ახალგაზრდობის სკოლაში დაწესდეს 44 კვირა (1 სექტემბრიდან 1 ივლისამდე), საკლასო მეცადინეობა 18 საათი კვირაში (ორი დღე 5—5 საათი და ორი დღე 4—4 საათი) და კონსულტაცია 4 საათი კვირაში.

ამასთან დაკავშირებით მე-9 მუხლი დებულებისა მუშა ახალგაზრდობის სკოლის შესახებ შეიცვალოს შემდეგნაირად:

„9. მუშა ახალგაზრდობის სკოლაში სასწავლო წელი იწყება 1 სექტემბერს, მთავრდება 1 ივლისს და დაიყოფა სასწავლო წლის ნახევრებად: პირველი ნახევარი წელი—1 სექტემბრიდან 15 თებერვლამდე და მეორე ნახევარი წელი—16 თებერვლიდან 1 ივლისამდე. სასწავლო წელი შეიცავს 44 სამუშაო კვირას, კვირაში 4 დღე (საკლასო მეცადინეობა ორი დღე 5—5 საათი და ორი დღე 4—4 საათი, კონსულტაცია—4 საათი)“.

2. წინადადება მიეცეს აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განსახკომებს, სახალხო განათლების საოლქო, სარაიონო და საქალაქო განყოფილებებს, მუშა ახალგაზრდობის სკოლების დირექტორებს გადასინჯონ მუშა ახალგაზრდობის მოსამზადებელი კლასების, შეიღწლიანი და საშუალო სკოლების კალენდარული სამუშაო გეგმები იმ ვარაუდით, რომ 1945—46 წლის სასწავლო გეგმა და პროგრამები მთლიანად ამოწურულ იქნას 1946 წლის 1 ივნისამდე, ხოლო გამოცდები დამთავრდეს 1946 წლის 1 ივლისისათვის.

3. დამტკიცდეს მუშა ახალგაზრდობის შეიღწლიანი და საშუალო სკოლების სასწავლო გეგმები, გადამუშავებული 1-ლი მუხლის შესაბამისად.

საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისარი

ბ. კუპჩაძე.

ბ რ ძ ე ნ ე ბ ა № 440^ა

საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისარიატისადმი

1946 წლის 3 მარტი

სოფლის ახალგაზრდობის დაწყებით და უზიდულიან
სალამოს სკოლებში 1946 წელს წლიური გადასაყვანი
და გამოსაწვები გამოცდების ჩატარებისა და 1945—1946
სასწავლო წლის დამთავრების შესახებ

§ 1

საქართველოს სსრ რესპუბლიკის სოფლის ახალგაზრდობის
დაწყებითი სკოლის 1-ლ, მე-2 და მე-3 კლასებში მეცადინეობა
შესწყდეს 27 აპრილს, შეჯამდეს წლის განმავლობაში ამ კლასებში
ჩატარებული სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის შედეგები და
წლიური ნიშნების მიხედვით გადაწყდეს 1-ლ, მე-2 და მე-3 კლა-
სებში მოსწავლეთა კლასიდან კლასში გადაყვანისა და იმავე კლასში
დატოვების საკითხი.

§ 2

1-ლი, მე-2 და მე-3 კლასების მოსწავლე, რომელსაც წლიური
ნიშანი ყველა სასწავლო საგანში აქვს „3“ ან მეტი, გადაყვანილ
იქნას შემდეგ კლასში.

1-ლი, მე-2 და მე-3 კლასების მოსწავლე, რომელსაც ორ სა-
განში—მშობლიურ ენასა და არითმეტიკაში აქვს „3“-ზე ნაკლები
ნიშანი, დატოვებულ იქნას იმავე კლასში, ხოლო იმ მოსწავლეს,
რომელსაც დასახელებულ საგნებიდან მხოლოდ ერთერთში აქვს
„3“-ზე ნაკლები ნიშანი, მიეცეს ამ საგანში საზაფხულო დავალება.

მე-2 და მე-3 კლასების მოსწავლეს, რომელსაც მშობლიურ
ენაში ან არითმეტიკაში აქვს „3“-ზე ნაკლები ნიშანი და „3“-ზე
ნაკლები შეფასება აქვს აგრეთვე რუსულ ენაში ან ქართულ ენაში
(არაქართულ სკოლებში), მიეცეს ამ საგნებში საზაფხულო დავა-

ლება. ახალ მოსწავლეს წლის დაწყების დროისათვის სახელმწიფო დაჯილდოების შეუსრულებლობის ან ცუდად შესრულების შემთხვევაში მოსწავლე დატოვებულ იქნას იმავე კლასში.

შენიშვნა

§ 3

სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლის მე-4, მე-5, მე-6 და მე-7 კლასებში შესწყდეს მეცადინეობა 10 აპრილს. გადასაყვანი და გამოსაშვები გამოცდები ამ კლასებში ჩატარდეს 11 აპრილიდან 27 აპრილამდე.

გამოცდები ჩატარდეს შემდეგ საგნებში:

მე-4 კლასში — მშობლიურ ენაში (წერა და ზეპირი), რუსულ ენაში (არარუსულ სკოლებში) (წერა და ზეპირი), არითმეტიკაში (წერა და ზეპირი), ისტორიაში და გეოგრაფიაში, სულ რვა გამოცდა, აქედან სამი წერიითი და ხუთი ზეპირი.

მე-5 კლასში — მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში (წერა და ზეპირი), რუსულ ენაში (არარუსულ სკოლებში) (წერა და ზეპირი) და არითმეტიკაში (წერა და ზეპირი), სულ ექვსი გამოცდა, აქედან სამი წერიითი და სამი ზეპირი.

მე-6 კლასში — მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში (წერა და ზეპირი), რუსულ ენაში (არარუსულ სკოლებში) (წერა და ზეპირი), ალგებრაში (წერა), ბიოლოგიაში (ბოტანიკაში) და გეოგრაფიაში, სულ შვიდი გამოცდა, აქედან სამი წერიითი და ოთხი ზეპირი.

მე-7 კლასში — მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში (წერა და ზეპირი), ალგებრაში (ზეპირი), გეომეტრიაში, გეოგრაფიაში, ისტორიაში, სსრ კავშირის კონსტიტუციაში, ფიზიკაში და ბიოლოგიაში, სულ თერთმეტი გამოცდა, აქედან ორი წერიითი და ცხრა ზეპირი.

§ 4

ზეპირი გამოცდები ყველა კლასში ჩატარდეს ბილეთების მიხედვით. ბილეთები გამოცდებისათვის შეადგინოს სათანადო საგნის მასწავლებელმა დაწყებითი და შვიდწლიანი სკოლებისათვის დამტკიცებული პროგრამებისა და ბილეთების საფუძველზე (ბილეთები უნდა იყოს თანაბარი სიძნელის). თითოეული ბილეთი შესდგეს სასწავლო პროგრამის სხვადასხვა განყოფილებიდან აღებული, მოსწავლეთათვის გასაგები და გარკვევით დაწერილი ორი-სამი საკითხისაგან. ბილეთები დამტკიცოს სკოლის დირექტორმა.

ბილეთების რაოდენობა თითოეულ კლასში არ უნდა აღემატებოდეს 25—30 ს. ბილეთებში მოცემული საკითხები მთავრდება და ამოსწურავდეს სასწავლო პროგრამის მიხედვით გავლილ მასალას. მე-7 კლასის სასწავლო დისციპლინების საგამოცდო ბილეთებში შეტანილ იქნას ძირითადი საკითხები მე-5 და მე-6 კლასების პროგრამიდან.

ბილეთი აიღოს თვითონ მოსწავლემ, როდესაც მას გამოცდაზე გაიძახებენ. თუ მოსწავლემ ვერ შესძლო ბილეთში აღნიშნულ საკითხებზე პასუხის გაცემა, მას ნება მიეცეს აიღოს მეორე ბილეთი, მაგრამ ამ შემთხვევაში მოსწავლეს შეფასება დაეწეროს ერთი ნიშნით ნაკლები. გამოცდები ჩატარდეს მტკიცე ცხრილის მიხედვით, რომელსაც ამტკიცებს დირექტორი.

გამოცდების ცხრილი 10 დღით ადრე ეცნობოს მოსწავლეებს. გამოცდა ჩატაროს იმ მასწავლებელმა, რომელიც საგანს ასწავლის. გამოცდაზე, როგორც ასისტენტი, სკოლის დირექტორის დანიშვნით, დაესწროს ამავე სკოლის მონათესავე საგნის ერთერთი მასწავლებელი. ჩატარებულ გამოცდაზე შედგეს ოქმი.

§ 5

წერითი სამუშაო მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში მიეცეთ: მე-4 კლასში—გავლილი მასალის ფარგლებში მოკლე შინაარსის გადმოცემა.

მე-5 და მე-6 კლასებში — გავლილი ლიტერატურული მასალის შინაარსის გადმოცემა.

მე-7 კლასში გავლილ ნაწარმოებთა მიხედვით მომქმედი პირების დახასიათება (თხზულებისათვის კლასს ეძლევა ორი თემა და მოსწავლეს უფლება აქვს აირჩიოს ერთი მათგანი).

წერითი სამუშაო—რუსულ ენაში მიეცეთ: მე-4, მე-5 და მე-6 კლასებში — პასუხი კითხვებზე გავლილი მასალიდან. მე-7 კლასში — კარნახი გავლილი მასალიდან (მოკულობით არაუმეტეს 75—80 სიტყვისა).

წერითი სამუშაო მათემატიკაში: მე-4 კლასში—ერთი ამოცანა და ერთი მაგალითი არითმეტიკაში, მე-5 კლასში—ერთი ამოცანა და ერთი მაგალითი არითმეტიკაში, მე-6 კლასში—სამი მაგალითი ალგებრაში.

წერითი გამოცდებისათვის თხზულების თემები, კარნახის ტექსტი, ამოცანები და მაგალითები მათემატიკაში სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების მე-4, მე-5, მე-6 და მე-7 კლასებისათვის შეადგინოს მასწავლებელმა და დაამტკიცოს სკოლის დირექტორმა.

რუსულ, სომხურ, აზერბაიჯანულ, აფხაზურ და ოსურ სკო-
ლებში საგამოცდო საგნებს დაემატოს გამოცდა ქართულ ენაში.
მე-4 და მე-7 კლასებში წერიით, დანარჩენ კლასებში ზეპირი; მე-4
კლასში კითხვებზე პასუხის გაცემა, ხოლო მე-7 კლასში გავლილი
პატარა მოთხრობის შინაარსის გადმოცემა, მოთხრობის წინასწარ
წაკითხვით კლასში.

§ 6

მე-4, მე-5, მე-6 და მე-7 კლასების მოსწავლეთა გადაყვანა
შემდგომ კლასებში ან მათი სკოლიდან გამოშვება მოხდეს იმ პირო-
ბით, თუ მოსწავლის საერთო წლიური შეფასება (ნიშანი) ყველა
საგანში იქნება არანაკლებ „3“-სა. მოსწავლე, რომელიც ორზე მეტ
საგანში „2“ ან „1“ შეფასებას მიიღებს, დატოვებულ იქნას იმავე
კლასში, ხოლო მოსწავლეს, რომელსაც ერთ ან ორ საგანში „2“ ან
„1“ ნიშანი აქვს, მიეცეს საშემოდგომო გამოცდა.

30 აპრილს მოსწავლეებს მიეცეთ სათანადო ცნობები და მოწ-
მობები და დათხოვნილ იქნან საზაფხულო არდადეგებზე.

§ 7

საშემოდგომო შემოწმებითი გამოცდები სოფლის ახალგაზრ-
დობის საღამოს სკოლებში ჩატარდეს 29 და 30 ოქტომბერს.

§ 8

მიმდინარე წლის 3—10 მაისს კოლმეურნეობებში, საბჭოთა
მეურნეობებსა და მტს-ებში სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების დი-
რექტორებმა (გამგებმა) გააკეთონ საანგარიშო მოხსენება ჩატარე-
ბული მუშაობის შესახებ, სადაც დასახულ იქნას ღონისძიებანი
1946—1947 სასწავლო წელში სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების
მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესებისათვის.

§ 9

სახალხო განათლების სარაიონო განყოფილებათა გამგებმა
სასწავლო წლის შედეგები შეაჯამონ და საანგარიშო მოხსენება წე-
რილობით წარმოადგინონ საქართველოს სსრ განათლების სახ. კო-
მისარიატში 20 მაისამდე.

**საქართველოს სსრ განათლების სახალხო
კომისიის მოადგილე მ. ბურბულაძე.**

ბ რ ძ ე ნ ე ბ ა № 2

საქართველოს სსრ განათლების საზინისტროსადმი
1946 წლის 30 მარტი

სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების
მუშაობის გამოკვლევის შედეგების შესახებ

გავეცანი რა გორის, დუშეთის, ზემო-სვანეთის, ზესტაფონის, ქარელის, კასპის, ქვემო-სვანეთის, ახმეტის, სიღნაღის, ყვარლის, გურჯაანის, ქუთაისის, მახარაძის, მცხეთის, ახალციხის, ადიგენის, საგარეჯოს, სამტრედიის, საჩხერის, თელავის, ტყიბულის, ხაშურის, ხობის, წითელწყაროს, ცხაკაიას, წულუკიძის, ქიათურის, ჩოხატაურის, კაჭრეთისა და ბაშკიჩეთის რაიონების სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების მუშაობის გამოკვლევის შედეგებს, აღნიშნავ, რომ საგრძნობლად გაუმჯობესდა რიგ რაიონებში სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების მუშაობა. სკოლები დაკომპლექტებულია მასწავლებელთა კვალიფიციური კადრებით, მოსწავლეთა აკადემიური დონე დამაკმაყოფილებელია, განმტკიცებულია მოსწავლეთა შორის შეგნებული დისციპლინა, წესრიგშია სასკოლო დოკუმენტაცია, შედგენილია გაკვეთილების სტაბილური ცხრილი სასწავლო გეგმის საფუძველზე და სხვ.

ასეთ მოწინავე სკოლებს მიეკუთვნება, მაგალითად, ყვარლის რაიონის სოფ. ყვარლის სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლა (დირექტორი დამსახურებული პედაგოგი ა. ზახაშვილი). აღნიშნულ სკოლაში ყველა მოსწავლეზე შედგენილია პირადი საქმე, სკოლას აქვს სასწავლო გეგმა, გაკვეთილების მტკიცე ცხრილი, ბრძანებებისა და პედსაბუკოს ოქმების წიგნი, მასწავლებელთა მიერ შედგენილი სამუშაო გეგმები, რომლებიც განხილული და დამტკიცებულია დირექტორის მიერ. საკლასო ჟურნალებში სისტემატურადაა აღნიშნული მოსწავლეთა დაგვიანება და გაკვეთილების გაცდენა, მოსწავლეთა აკადემიური წარმატება და გავლილი მასალა. ყველა სასკოლო დოკუმენტი გაფორმებულია სუფთად და ლამაზად. სკოლაში

სათანადო სიმალეზე დგას სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობა, მოსწავლეთა ცოდნის დონე დამაკმაყოფილებელია. მოსწავლეთა შთავისებული აქვთ მოსწავლეთა ყოფაქცევის წესები და ამ წესებს შეგნებულად ანხორციელებენ. მოსწავლეთა შორის აღმოფხვრილია დაგვიანებისა და გაკვეთილების უმიზეზოდ გაცდენის შემთხვევები.

სასწავლო-აღმზრდელობით მუშაობაში ასევე თვალსაჩინო მიღწევები აქვთ გორის რაიონის სოფ. ტყვიავის სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლას (დირექტორი ამბ. ჩიხლაძე), გურჯაანის რაიონის სოფ. ზემო-გურჯაანის (დირექტ. მ. მახოშვილი), სოფ. ველისციხის (დირექტ. ი. კერესელიძე), ქობულეთის რაიონის სოფ. ალამბრის (დირექტ. დ. ცეცხლაძე), ხაშურის რაიონის სოფ. ტყვიბრიოთის (დირ. გ. პავლაძე), ორჯონიკიძის რაიონის სოფ. ზვარცხ (დირ. გ. ფანქველაშვილი), საჩხერის რაიონის სოფ. ჩიხას (დირ. ზ. იაკობაშვილი), ონის რაიონის სოფ. შქმერის (დირ. გრძელიშვილი), ცხაკაიას რაიონის სოფ. ძველი-სენაკის (დირ. ქავთარაძე), წულუკიძის რაიონის სოფ. კონტუათის (დირ. რუხაძე) და სხვა სკოლებს.

კარგ მაჩვენებლებს იძლევიან ცალკეული საგნების სწავლების დაყენების საქმეში ყვარლის სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლის რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი ა. ზახაშვილი, ამავე სკოლის მათემატიკის მასწავლებელი შ. რუსიშვილი, გურჯაანის რაიონის სოფ. ზემო-გურჯაანის სკოლის მათემატიკის მასწავლებელი მ. მახოშვილი, ველისციხის სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლები ა. ტაბაზაშვილი და გვარამაძე, ამავე სკოლის ქიმიის მასწავლებელი კერესელიძე, ორჯონიკიძის რაიონის სოფ. ზვარცხ სკოლის მათემატიკის მასწავლებელი გ. ჭინჭარაძე, ბუნებისმეტყველების მასწავლებელი ფანქველაშვილი, გვანკორის რაიონის სოფ. ონჩხურის სკოლის მათემატიკის მასწავლებელი ძარია, კაჭრეთის რაიონის სოფ. ჯიმიოთის სკოლის რუსული ენის მასწავლებელი ი. ფირანიშვილი, ქობულეთის რაიონის სოფ. ალამბრის სკოლის დაწყებითი კლასის არითმეტიკის მასწავლებელი ა. იმნაიშვილი, გორის რაიონის სოფ. ატენის სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი ი. ჩაჩანიძე, და სხვ. აღნიშნული მასწავლებლები პასუხისმგებლობით ეკიდებიან მათზე დაკისრებულ საქმეს, გულდასმით ემზადებიან გაკვეთილებისათვის, ყოველმხრივად ცდილობენ შეათვისებინონ მოსწავლეებს პროგრამით გათვალისწინებული მასალა, რის შედეგად მოსწავლეები კარგად არიან დაუფლებული სასწავლო მასალას, დამაკმაყოფილებე-

ლია მათი წერითი და ზეპირი მეტყველების კულტურა და ცოდნის დონე.

ამასთან ერთად რიგ რაიონებში სოფლის ახალგაზრდობის სკოლაში მოსწავლეობის დროს სკოლების მოსწავლეთა აკადემიური დონე დაბალია, სასკოლო დოკუმენტაცია მოუწესრიგებელია, მოსწავლეთა დასწრება გაკვეთილებზე არადამაკმაყოფილებელია, ადგილი აქვს მოსწავლეთა მნიშვნელოვან განთესვას, ზოგიერთი მოსწავლელი სათანადოდ არ ემზადება გაკვეთილისათვის, მეთოდური ხასიათის მუშაობა სუსტად ტარდება და სხვ. მაგალითად, ყვარლის რაიონის სოფ. შილდის სოფლის ახალგაზრდობის სკოლაში (დირ. ნ. იმერლიშვილი, საშუალო განათლებით, შეთავსებით მუშაობს სოფლის ახალგაზრდობის სკოლის დირექტორად, ხოლო ძირითადად კლუბის გამგედ) არ სწარმოებს დამუშავებული მასალის ჟურნალებში ჩაწერა ზოგიერთი მოსწავლელის მიერ, ჩანაწერები უბრალო ფანქრითაა და გაუგებარია. ჩანაწერებში დაშვებული შეცდომები ამქლავებენ ზოგიერთი მოსწავლელის უვიცობასა და საგნის უცოდინარობას. მოსწავლელთა აღნიშნულის მიერ რუსული ენის შესახებ საკლასო ჟურნალში შეტანილ ჩანაწერებში დაშვებულია უხეში შეცდომები. სკოლას არა აქვს წლიური სასწავლო-აღმზრდელობითი გეგმა, მოუწესრიგებელია მოსწავლეთა პირადი საქმეები, მოსწავლეთა უმრავლესობას არავითარი საბუთი არ გააჩნია, მასობრივი სკოლებიდან გაცემული ცნობები სათანადოდ არაა შემოწმებული; სკოლას აქვს ჩამორჩენა მათემატიკაში (არითმეტიკაში), რუსულ ენასა და ლიტერატურაში, გეოგრაფიასა და ქიმიკაში.

ადიგენის რაიონში გამორკვევის დღეებში სოფლის ახალგაზრდობის სკოლა სრულებით არ მუშაობდა, რადგან მსმენელთა უმრავლესობა კოლმეურნეობის მიერ გაგზავნილი იყო შორეულ სამუშაოზე. ახალციხის რაიონის სოფ. კლდის სკოლა 1946 წლის იანვრიდან დაიხურა მსმენელთა დაუსწრებლობის გამო. ახალციხის რაიონის სოფ. წნისის სკოლაში (დირექტ. ირემაძე) საკლასო ჟურნალებში არ ხდება დამუშავებული მასალის ჩაწერა, არ იწერება აგრეთვე მოსწავლეთა შეფასების ნიშნები, კლასის ხელმძღვანელთა სამუშაო გეგმები არ უქასუხებენ სოფლის ახალგაზრდობის სკოლის სპეციფიკას. ანალოგიური მდგომარეობაა ორჯონიკიძის რაიონის სოფ. ვაშლევის სკოლაში (დირ. პაქსაშვალი).

სოფლის ახალგაზრდობის ზოგიერთ სკოლაში მოსწავლელთა სუსტად არიან დაუფლებული საგანს, არ ადგენენ გაკვეთილის გეგმას, რის გამო მათ საგნებში მოსწავლეთა ცოდნა დაბალია. მაგა-

ლითად, ყვარლის რაიონის სოფ. შილდის სოფლის ახალგაზრდობის სკოლის მე-4 კლასის (ქართული ენის მასწავლ. ასაბაშვილი) მოსწავლეები მეტყველებენ დამახინჯებული ენით, ხოლო მასწავლებელი მოსწავლის მიერ დაშვებულ შეცდომებს არ ასწორებს. საერთოდ, ამ კლასის მოსწავლეთა აკადემიური დონე დაბალია. მე-5 კლასის რუსული ენის მასწავლებელ მირიანაშვილს ლაპარაკი არ ეხერხება, ტექსტის კითხვა უძნელდება, გამოთქმები არასწორი აქვს, მოსწავლის მიერ დაშვებულ შეცდომებს არ ასწორებს. მეტად დაბალია ამავე სკოლის მე-7 კლასში მოსწავლეთა ცოდნა გეოგრაფიაში (მასწ. მირიანაშვილი).

ხაშურის რაიონის სოფ. ტვიბრეთის სკოლის მე-7 კლასის მასწ. აბრამიშვილი გამოუცდელია, არ იცნობს სოფლის ახალგაზრდობის სკოლის თავისებურებას და ამიტომ უძნელდება მუშაობა, ხოლო მოსწავლეთა ცოდნა დაბალია. ქობულეთის რაიონის სოფ. ალამბრის სოფლის ახალგაზრდობის სკოლის მე-7 კლასში ბუნებისმეტყველების მასწავლებელი ზოიძე არ არის სათანადოდ დაუფლებული საგანს, მოსწავლეთა ცოდნა სუსტია. ახალციხის რაიონის სოფ. წნისის სოფლის ახალგაზრდობის სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი ბიძიშვილი მოზრდილებთან სწავლების მეთოდოლოგიას დაუფლებული არ არის. მოსწავლეთა მეტყველების კულტურა, როგორც ზეპირი, ისე წერიითი არაა დამაკმაყოფილებელია. გორის რაიონის სოფ. ატენის სკოლის რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელმა მახარაძემ (საშუალო განათლებით) რუსული ენა სუსტად იცის, რის შედეგადაც მოსწავლეთა ცოდნა დაბალია. სამტრედიის რაიონის სოფ. კულაშის სკოლის მათემატიკის მასწავლებელი ვლ. ხვედელიძე არ არის დაუფლებული საგანს, მათემატიკური ამოცანების ამოხსნაში სერიოზულ შეცდომებს უშვებს.

სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებში არსებულ ნაკლოვანებათა გამოსწორებისა და მიმდინარე სასწავლო წლის ნორმალურად დამთავრების მიზნით ვბრძანებ:

1. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებმა, სახალხო განათლების საოლქო და სარაიონო განყოფილებათა გამგებებმა:

ა) შეამოწმონ სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების სამუშაო გეგმები ცალკეულ დისციპლინებში, ზუსტად დაადგინონ საპროგრამო მასალის გავლის მდგომარეობა, გავლილი მასალის შეთვისების ხარისხი, წერიითი ნორმების შესრულებისა და წერიითი

ნამუშევრების გასწორების, აგრეთვე გავლილი მასალის განმეორების მდგომარეობა და სკოლებს ადგილებზე გაუწიონ ^{დადგინდეს} არსებულ ნაკლოვანებათა გამოსწორების საქმეში. იმ შემთხვევაში, როდესაც საპროგრამო მასალის გავლაში არის ჩამორჩენა, გამოცდები გადასდონ შემოდგომისათვის (ოქტომბრისათვის), ხოლო ზაფხულის პერიოდში მოსწავლეებს გაუწიონ დახმარება კონსულტაციების სახით;

ბ) მიიღონ გადამკრელი ზომები სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების მოსწავლეთა შორეულ ადგილებში სამუშაოზე გაგზავნის პრაქტიკის წინააღმდეგ და შეუქმნან ამ სკოლებს პირობები კლასიდან კლასში გადასაყვანი და გამოსაშვები გამოცდების ნორმალურად ჩასატარებლად.

2. სკოლების განათების უზრუნველყოფის მიზნით სახალხო განათლების განყოფილებებმა შეამოწმონ ზემდგომი ორგანიზაციების დადგენილების რეალიზაცია სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების თითოეულ კლასზე 10—10 ლიტრი ნავთის მიცემის შესახებ.

3. მომარაგების განყოფილებამ მიიღოს საჭირო ზომები სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების სასწავლო ნივთებით, ნავთითა და ლამპებით მომარაგებით უზრუნველსაყოფად.

4. ყვარლის რაიონის სოფ. შილდის სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლის მუშაობაზე ცუდი ხელმძღვანელობისათვის, რის შედეგადაც სკოლაში ადგილი აქვს საპროგრამო მასალის გავლაში ჩამორჩენას, მოსწავლეთა პირადი საქმეების მოუწესრიგებლობას, საკლასო ეჟურნალის, როგორც სასკოლო დოკუმენტის, უგულვებელყოფას, აგრეთვე განათლების სთანადო ცენზის უქონლობისათვის 1946—47 სასწავლო წლიდან განთავისუფლდეს თანამდებობიდან სოფ. შილდის სოფლის ახალგაზრდობის სკოლის დირექტორი ნიკოლოზ ირემაშვილი.

ყვარლის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილებამ მიამაგროს სოფ. შილდის სოფლის ახალგაზრდობის სკოლაზე დახმარების გასაწევად ინსპექტორი ერთი თვის ვადით.

5. სამტრედიის რაიონის სოფ. კულაშის სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლის მათემატიკის მასწავლებელი ალ. ხვედელიძე და ყვარლის რაიონის სოფ. შილდის სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლის რუსული ენის მასწავლებელი აღნიაშვილი მომავალ 1946—47 სასწავლო წლიდან განთავისუფლდნენ პირველი მათემატიკის, მეორე კი რუსული ენის მასწავლებლობიდან.

6. წინადადება მიეცეს ადიგენისა და ახალციხის რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეებს გააძლიერონ მძღვენიელობა და დახმარება სოფლის ახალგაზრდობის სალამოს სკოლებზე. დასვან ადგილობრივ ორგანიზაციებში საკითხი ამ სკოლების მოსწავლეთა მიერ გაკვეთილების გაცდენის აღსაკვეთად და უზრუნველჰყონ სოფლის ახალგაზრდობის სკოლებში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის სათანადო დონეზე დაყენება.

საქართველოს სსრ განათლების მინისტრის
მოადგილე მ. ბუჩულაძე.

ბ რ ძ ე ნ ე ბ ე № 23

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსადმი

1946 წლის 3 აპრილი

თბილისის მუშა ახალგაზრდობის სკოლების
ბამოკვლავის შედეგების შესახებ

გავეცანი რა თბილისის მუშა ახალგაზრდობის №№ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 და 11 საშუალო სკოლების მდგომარეობისა და მუშაობის გამოკვლევის მასალებს, აღვნიშნავ, რომ, მუშაობისათვის ხელისშემშლელი პირობების (საჭირო ბინის, განათების, გათბობის მოუწყვრეებლობა და სხვ.) მიუხედავად, მშრომელთა დეპუტატების თბილისის საბჭოს აღმასკომის სახალხო განათლების განყოფილების სათანადო ხელმძღვანელობისა და მასწავლებელთა ენერგიული მუშაობის შედეგად საგრძნობლად გაუმჯობესდა მუშა ახალგაზრდობის სკოლებში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობა. მუშა ახალგაზრდობის სკოლებში ძირითადად დაძლეულია სასწავლო პროგრამები, დამაკმაყოფილებელია ათვისების ხარისხი. მაგალითად, თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-5 და მე-3 საშუალო სკოლების ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლები ამხ. ამხ. ა. კვასხვაძე, დ. ზვიადაძე და დ. კუბლაშვილი ლიტერატურული მასალის გავლისას იმეორებენ ენის საკითხებსაც. მოსწავლეებს კარგად აქვთ შეთვისებული პოეტიკის საკითხები, მასწავლებლებს გულდასმით აქვთ შერჩეული საწერი თემები, საკმაო რაოდენობით აქვთ ჩატარებული საკლასო წერა. აღნიშნულის შედეგად დამაკმაყოფილებელია მოსწავლეთა აკადემიური წარმატება ამ საგანში.

რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლები ნ. ჯავახიშვილი (მე-3 სკოლა), თ. ქუთელია (მე-11 სკოლა), ნ. კუტუბიძე (მე-2 სკოლა), დელოვა (მე-9 სკოლა) სისტემატურად ემზადებიან გაკვეთილისათვის, აქვთ გაკვეთილის გეგმები, ლიტერატურული მასალის გარჩევისას ახდენენ ტექსტის ლოგიკურ და ლექსიკურ ანა-

ლის, მოსწავლეებს ავარჯიშებენ წინადადების სწორად აგებასა და მართვისა და შეთანხმების წესებში. გრამატიკის შესწავლას მჭიდროდ უკავშირებენ ლიტერატურულ ტექსტს და სასაუბრო ენას. მოსწავლეებს შეთვისებული აქვთ პროგრამული მასალა.

ფიზიკის მასწავლებელი ლ. კვახაძე, ე. იმერლიშვილი (მე-6 სკოლა), გ. საყვარელიძე, აკ. ცინცაძე (მე-3 სკოლა), ტ. მაღლაფერიძე, აკოფიანი (მე-7 სკოლა), ფარესაშვილი (მე-11 სკოლა) დაუფლებული არიან თავიანთ საგანს, ატარებენ ცდებს, მოსწავლეები კარგად ერკვევიან პროგრამულ მასალაში და სხვ.

ასევე კარგად აქვთ დაყენებული საგნის სწავლება მათემატიკის მასწავლებლებს ქაჯაიას (მე-11 სკოლა), სოლ. ცინცაძეს (მე-3 სკოლა), ოქრუაშვილს (მე-5 სკოლა), ქიმიის მასწავლებლებს ს. ქავთარიას (მე-7 სკოლა), ავჩიანს (1-ლი სკოლა), რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელს ბ. წიფურის (მე-5 სკოლა) და სხვ.

ამასთანავე ზოგიერთი სკოლა (№№ 8, 11) მოუშუადებელი შეხვდა 1945—46 სასწავლო წელს. დიმიტროვის სახ. ქარხნის ღირეჟციამ და აბრეშუმის საქსოვი ფაბრიკის ადმინისტრაციამ ვერ უზრუნველჰყვეს მუშა ახალგაზრდობის № 8 და № 11 სკოლები სათანადო ბინით, გათბობით და განათებით, სასკოლო ინვენტარით და მოწყობილობით. აღნაშნულის შედეგად ძალზე ცუდად იყო დაყენებული ამ სკოლებში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობა. დიმიტროვის სახ. ქარხანასთან არსებული მუშა ახალგაზრდობის № 8 სკოლა ორნახევარი თვის განმავლობაში (1945 წლის სექტემბრიდან 3 დეკემბრამდე) მოთავსებული იყო მეცადინეობისათვის სრულიად უვარგის, ნახევრად დანგრეულ, გათბობას და განათებას მოკლებულ საბარაკო შენობაში; ბინის მხრივ ასევე შევიწროებულ მდგომარეობაში იყო აბრეშუმის საქსოვი ფაბრიკასთან არსებული მუშა ახალგაზრდობის № 11 საშუალო სკოლა, რომელსაც 1946 წლის 10 თებერვლამდე არ ჰქონდა სამუშაო ოთახების საჭირო რაოდენობა.

აღნიშნულ საწარმოთა ადმინისტრაცია ხელს არ უწყობდა მოსწავლეთა მეცადინეობაზე ნორმალურად დასწრებას, მოსწავლეები გადატვირთული იყვნენ საზეგანაკვეთო სამუშაოებით. ამ გარემოებაში ხელი შეუწყო მოსწავლეთა მიერ გაკვეთილების ხშირ გაცდენას და სკოლებიდან მოსწავლეთა განთესვას. დიმიტროვის სახ. ქარხანასთან არსებული მუშა ახალგაზრდობის № 8 სკოლიდან მიმდინარე სასწავლო წლის პირველ ნახევრის განმავლობაში განთესილია 76 მოსწავლე, ხოლო არასაპატიო მიზეზით ამავე პერიოდში მოსწავლეთა მიერ გაცდენილია 1939 საათი, ანუ საშუალოდ 13 საათი

ერთ მოსწავლეზე. ამასთანავე ქარხანაში მომუშავე მუშა ახალგაზრ-
დობის საკმაოდ დიდი კონტინგენტი სრულიად არ არის ჩაბმული
სკოლაში.

გარეკანი
№ 11
სკოლაში

ანალოგიური მდგომარეობაა აბრეშუმის საქსოვ ფაბრიკასთან
არსებულ მუშა ახალგაზრდობის № 11 სკოლაში, სადაც გეგმით
გათვალისწინებულ 189 მოსწავლიდან სწავლებაში ჩაბმულია მხო-
ლოდ 99 მოსწავლე, აქედან მეცადინეობას სისტემატურად ესწრე-
ბა 62 მოსწავლე.

ადგილი აქვს აგრეთვე № 8 სკოლაში მასწავლებელთა მიერ
გაკვეთილების გაცდენის ხშირ შემთხვევებს. სასწავლო წლის პირვე-
ლი ნახევრის განმავლობაში ამ სკოლის მასწავლებლების მიერ გაც-
დენილია 209 საათი (ქართული ენის ყოფ. მასწავლებელი საგინა-
ძე—109 საათი, რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი
ბედნაია—30 საათი, ფიზიკისა და ქიმიის მასწავლებელი სერგაევკო
—25 საათი).

სუსტია სასწავლო-აღმზრდევლობითი მუშაობა თბილისის მუშა
ახალგაზრდობის № 2 საშუალო სკოლაში, სადაც რუსული სექტო-
რის მე-8 კლასი, მოსწავლეთა გამოუცხადებლობის გამო, არ მეცა-
დინებდა 2 თვის განმავლობაში. ძლიერ ცუდია მოსწავლეთა მე-
ცადინეობაზე დასწრება ამავე სკოლის დანარჩენ კლასებშიც, რის
გამო სასწავლო წლის პირველი ნახევრის განმავლობაში თითოეული
მოსწავლის მიერ საშუალოდ გაცდენილია 69 გაკვეთილი. დღემდე
მოუწესრიგებელია ამავე სკოლაში მოსწავლეთა მიღება - ჩა-
რიცხვის საქმე. აღნიშნულ სკოლაში ჩარიცხულთა ნაწილი არ შეე-
ფერება ამ ტიპის სკოლას. მაგალითად, ზოგიერთი მოსწავლე არსად
არ მუშაობს, რაც შემთხვევაში მოსწავლეთა პირად საქმეებში არ
მოიპოვება საჭირო საბუთები მათი სამუშაო ადგილის, განათლების
და სხვ. შესახებ. ადგილი ჰქონდა სკოლაში მოსწავლეთა ჩარიცხვას
ყალბი საბუთების მიხედვით. მაგალითად, 1945 წლის სექტემბერში
მუშა ახალგაზრდობის № 2 სკოლის მე-10 კლასში ჩარიცხულ იქნა
ქალთა № 38 სკოლის (დირ. ამხ. თ. ქიშმარია) სამი მოსწავლე,
რომელიც 1944—45 სასწავლო წლის დასასრულს, ცუდი აკადემიუ-
რი წარმატების გამო, დატოვებული იქნენ მასობრივი სკოლის მე-9
კლასში, ხოლო მუშა ახალგაზრდობის მე-2 სკოლას წარუდგინეს
ქალთა მე-38 სკოლიდან მიღებული ყალბი საბუთები. ამავე სკოლის
მე-9 კლასში აღმოჩნდა რკინიგზის მუშა ახალგაზრდობის № 11
საშუალო სკოლის ბეჭდულის ყალბი და არასათანადო (აკა-
დემიური წარმატების ფურცელი) დოკუმენტით მიღებული ორი

მოსწავლე. წესრიგში არაა მოყვანილი მოსწავლეთა პირადი საქმეები აგრეთვე მუშა ახალგაზრდობის № 4 სკოლაში. ამ სკოლაში რექტორი ზერელედ და დაუდევრად ეკიდება მოსწავლეთა დოკუმენტების შემოწმების საქმეს, ზოგ შემთხვევაში მოსწავლეთა ჩარიცხვა ხდება დოკუმენტის შემოწმების გარეშე.

მოსწავლეთა ჩარიცხვის საქმეში უხეშ შეცდომებს ჰქონდა აგრეთვე ადგილი მუშა ახალგაზრდობის № 6 სკოლაში (დირ. ამხ. გ. ზამთარაძე), სადაც არასათანადო დოკუმენტებით ჩარიცხულია რამდენიმე მოსწავლე.

ადგილი აქვს ამასთანავე ზოგიერთ სკოლაში ჩამორჩენას სასწავლო საგნის პროგრამული მასალის გავლაში. მაგალითად, სასწავლო წლის პირველი ნახევრის სამუშაო გეგმასთან შედარებით № 8 სკოლის მე-7 კლასი რუსულ ენასა და ლიტერატურაში ჩამორჩენილია 10 საათით, მე-10 კლასი რუსულ ლიტერატურაში—8 საათით, ხოლო მე-8, 9, 10 კლასები ქართულ ენაში—20 საათით. ანალოგიური მდგომარეობაა მუშა ახალგაზრდობას № 2 სკოლაში, სადაც რუსული სექტორის მე-6, 7, 9 კლასებში პროგრამული მასალა ჩამორჩენილია ისტორიაში 24 საათით, ხოლო ქართული სექტორის მე-6, 7, 8 კლასები მათემატიკაში 20 საათით. სასწავლო დისციპლინაში პროგრამული მასალის გავლის მხრივ ჩამორჩენას აქვს ადგილი აგრეთვე მუშა ახალგაზრდობის № 11 სკოლაში.

რიგ სკოლებში დაბალია მოსწავლეთა აკადემიური წარმატება. მაგალითად, სასწავლო წლის პირველი ნახევრის შედეგების მიხედვით მუშა ახალგაზრდობის მე-2 სკოლის 122 მოსწავლიდან ყველა საგანში ასწრებს 57, ვერ ასწრებს 65, მათ შორის ერთ საგანში—17 მოსწავლე, ორსა და სამ საგანში—8—8 მოსწავლე, 4 საგანში—3, ხოლო 5-სა და მეტ საგანში—29.

მუშა ახალგაზრდობის მე-8 სკოლის 160 მოსწავლიდან ყველა საგანში ასწრებს მხოლოდ 79, არ არის შეფასებული 15, ვერ ასწრებს 66. მოსწავლეთა აკადემიური წარმატების მხრივ არადამაკმაყოფილებელი მდგომარეობაა აგრეთვე მუშა ახალგაზრდობის მე-4 და მე-11 სკოლებში.

სუსტად არის დაყენებული ზოგიერთ სკოლაში სასწავლო დისციპლინების სწავლება, რის შედეგად ზერელეა და არასაკმარისი მოსწავლეთა ცოდნა ამ საგნებში. მაგალითად, მუშა ახალგაზრდობის № 4 სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლეებს არა აქვთ გამოიმუშავებული ზეპირი მეტყველების მტკიცე ჩვევები. ქართული ლიტერატურის მასწავლებელი ამხ. ჩიხლაძე არ უსწორებს მოსწავლეთ ლი-

ტერატურული მასალის თხრობისას მათ მიერ დაშვებულ შეცდომებს. დაბალია მუშა ახალგაზრდობის № 8 სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლეთა ცოდნა რუსულ ენასა და ლიტერატურაში (მასწ. ვახ. ბედნაია). გაკვეთილზე დამსწრე 13 მოსწავლიდან სახლში დასამუშავებლად პიციმული ლიტერატურული მასალა (მ. გორკის „ნა დნი“) არ იცოდა 6 მოსწავლემ. გაკვეთილის არცოდნა რუსულ ლიტერატურაში (მასწ. კ. ვაშაკიძე) გამოამყვანებს აგრეთვე მუშა ახალგაზრდობის № 2 სკოლის რუსული სექტორის მე-9 კლასის მოსწავლეებმა, რომელთაც ვერ შესძლეს ნ. ჩერნიშევსკის რომანის „ჩტო დელატ“ შინაარსის დამაკმაყოფილებლად გადმოცემა. დაბალია ამ მოსწავლეთა საერთო განვითარების დონე, მათ ცუდად აქვთ შეთვისებული გავლილი ლიტერატურული მასალაც, სრულიად ვერ ერკვევიან ძირითად ლიტერატურულ ცნებებში, მეტად დაბალია მათი მეტყველების კულტურა.

დაბალია მოსწავლეთა ცოდნა გეოგრაფიაში მუშა ახალგაზრდობის № 4 სკოლის მე-8 კლასში, სადაც მოსწავლეებმა ვერ შესძლეს მასალის („ლენინგრადის მხარე“) ამომწურავად დალაგება. გაკვეთილი ჩატარდა თვალსაჩინოების გარეშე, კლასს არ გააჩნდა გეოგრაფიული რუკა, ახალი მასალა მასწავლებელმა ვალაბუევმა მოსწავლეთ აუხსნა მეტად მოკლედ და სქემატურად. ზერელე მომზადება აქვთ მოსწავლეებს გეოგრაფიაში მუშა ახალგაზრდობის № 2 სკოლაში (მასწ. ზერეკიძე). ამ სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლეთა უმრავლესობამ გამოამყვანა მასალის („უკრაინის სსრ“) მეტად ზერელე ცოდნა. მასწავლებელი გაკვეთილზე სარგებლობდა მხოლოდ პოლიტიკური რუკით. ახალი მასალის („მოლდავეთის სსრ“) ახსნის დროს მასწავლებელმა დაუშვა შეცდომა. მოლდავეთის ჰავის სირბილე უკრაინის ჰავასთან შედარებით მასწავლებელმა ახსნა თბილი დინების „გოლფშტრომის“ შტოს შავს ზღვაში შემოქრით.

არადამაკმაყოფილებლად სწარმოებს ფიზიკის სწავლება ამავე № 2 სკოლის მე-7 კლასში (მასწავ. გვერდწითელი). მოსწავლეთა დიდ ნაწილს სუსტად აქვს ათვისებული პროგრამული მასალა. ისინი ვერ ერკვევიან ელექტროლიზის შინაარსსა და მის ტექნიკურ გამოყენებაში. მეცადინეობა საგანში სწარმოებს ყოველგვარი ცდების გარეშე, რადგან სკოლას სრულიად არ გააჩნია ხელსაწყოები.

ასევე ზეპირად, ყოველგვარი დემონსტრაციის გარეშე სწარმოებს სწავლება ფიზიკაში მუშა ახალგაზრდობის № 1 სკოლის მე-10 კლასში (მასწ. ალადაშვილი). მოსწავლეებს არა აქვთ რვეულები ჩანახაზების საწარმოებლად, არ შეუძლიათ ჩანახაზების აგება დაფაზე. აღნიშნუ-

ლისა გამო მოსწავლეთა ცოდნა ამ საგანში მეტად ზოგადია და არა-
საკმაო. ამავე სკოლის მე-8 კლასში მოსწავლეებმა სუსტად იციან
ქიმიაში გავლილი მასალა, სათანადოდ ვერ ერკვევიან ქიმიურ ფორ-
მულებსა და სიმბოლოებში. მოსწავლის მიერ დაშვებული შეცდომა,
რომ თითქოს გოგირდი ბუნებაში თავისუფლად არ მოიპოვებოდეს,
მასწავლებელმა არ გაასწორა. მუშა ახალგაზრდობის მე-2 და მე-4
სკოლებში წერიტი მუშაობის ნორმები მათემატიკაში არ სრულდე-
ბა არც რაოდენობის, არც შინაარსის მხრივ. ამ სკოლების მოს-
წავლეთა ცოდნის დონე მათემატიკაში დაბალია. მე-4 სკოლის მა-
თემატიკის მასწავლებელი სამსონია საკმაოდ არ არის დაუფლებუ-
ლი თავის საგანს, გაკვეთილზე სვამს არასწორ და არაზუსტ კით-
ხვებს.

ამავე სკოლის მათემატიკის მასწავლებელ მაჩაიძეს კლასში ცუ-
დი დისციპლინა აქვს, წერიტი სამუშაოებს არ ატარებს. მე-2 სკო-
ლაში მოისუსტებს მეთოდური მუშაობა მათემატიკაში. თუმცა ღია
გაკვეთილები ჩატარებულია, გაკვეთილის გეგმა და კონსპექტი არაა
დამაკმაყოფილებლად შედგენილი, ხოლო გარჩევის ოქმები სუსტია
ენობრივადაც და შინაარსითაც. მუშა ახალგაზრდობის ზოგიერთი
სკოლის მუშაობის ნორმალურ კალაპოტში ჩაყენებას ხელს უშლის
ის გარემოება, რომ ეს სკოლები ვერ სარგებლობენ დილის სკოლის
სამუშაო ოთახებით, სასწავლო კაბინეტებით, მოწყობილობით.

მ ბ რ ძ ა ნ ე მ ბ:

1. წინადადება მიეცეს მუშა ახალგაზრდობის სკოლების დი-
რექტორებს:

ა) უმოკლეს ვადაში სრულ წესრიგში მოიყვანონ მუშა ახალ-
გაზრდობის სკოლის მოსწავლეთა პირადი საქმეები, ამ სკოლის შე-
სახებ არსებული დებულებისა და საქართველოს სსრ განსახკომის
სათანადო ინსტრუქციის შესაბამისად. სკოლაში მოსწავლეთა ჩარიც-
ხვისას პირადად გადასინჯონ წარმოდგენილი საბუთები და საჭირო
შემთხვევაში დაუკავშირდნენ სკოლებსა და სათანადო დაწესებულფ-
ბებს საბუთების სისწორის დასადასტურებლად;

ბ) მკიდრო კავშირი იქონიონ საწარმოთა ხელმძღვანელებთან
მოსწავლე მუშა ახალგაზრდობის საზეგანაკვეთო სამუშაოდან განთა-
ვისუფლებისა და გაკვეთილების უმიზეზოდ გაცდენის შემთხვევათა
აღსაკვეთად;

გ) სისტემატურად აღრიცხონ მოსწავლე მუშა ახალგაზრდო-
ბის მეცადინეობაზე დასწრება და აკადემიური წარმატება. პერიო-

დღულად განიხილონ პედსაბჭოს სხდომებზე აღნიშნული საკითხები
სათანადო ღონისძიების მიღებითა და გატარებით;

დ) საწარმოთა ხელმძღვანელებთან ერთად ჩატარონ მუშაკთა
დან განთესულ მოსწავლეთა ზუსტი აღრიცხვა, გამოარკვიონ და
დაადგინონ განთესვის მიზეზები, შეისწავლონ შესაბამ კლასებში მა-
თი დაბრუნების საკითხი და პარტიულ, კომკავშირულ და პროფ-
კავშირულ ორგანიზაციებთან ერთად მიიღონ გადამჭრელი ზომები
მოსწავლეთა სკოლიდან ჩამოშორებისა და მეცადინეობის გაცდენის
ფაქტების აღსაკვეთად;

ე) მიიღონ გადამჭრელი ზომები სკოლაში სასწავლო-აღმზრდე-
ლობითი მუშაობის მკვეთრად გაუმჯობესების უზრუნველსაყოფად,
რისთვისაც გადასინჯონ სამუშაო გეგმები ცალკეულ დისციპლინებში
ახალ სასწავლო გეგმასთან შეფარდებით, გააცხოველონ მეთოდური
კომისიების მუშაობა, სისტემატურად დაესწრონ გაკვეთილებზე,
უზრუნველყოფონ წერიითი სამუშაოების სისტემატური ჩატარება დად-
გენილი ნორმების შესაბამისად, საჭირო და ეფექტურ ღონისძიე-
ბათა გატარებით აღკვეთონ სასწავლო დისციპლინების პროგრამუ-
ლი მასალის გავლა-დამუშავებაში არსებული ჩამორჩენა.

2. მუშა ახალგაზრდობის № 2, № 4, № 8 და № 11 სკოლე-
ბის დირექტორებმა კონსულტაციების სისტემატური ჩატარებით
უზრუნველყოფნ/ მიმდინარე სასწავლო წლის დამთავრებამდე სკოლა-
ში არსებული აკადემიური ჩამორჩენის ლიკვიდირება.

3. დაევალოს თბილისის საქალაქო პედაგოგიურ კაბინეტს
გაუწიოს საჭირო მეთოდური დახმარება მუშა ახალგაზრდობის სკო-
ლებს სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის სათანადოდ დაყენების
საქმეში.

4. თბილისის საბჭოს აღმასკომის სახალხო განათლების განყო-
ფილებამ მიიღოს ზომები მასობრივი სკოლების შენობებში მოთავ-
სებული მუშა ახალგაზრდობის სკოლების მიერ სასწავლო მიზნით
მასობრივი სკოლების ფიზიკის, ქიმიის და სხვ. კაბინეტების გამო-
ყენების, აგრეთვე საჭირო ფართობით, დგამით სარგებლობის საკით-
ხის მოსაწესრიგებლად, ამასთანავე უზრუნველყოფს ამ კაბინეტების,
სასწავლო ხელსაწყოებისა და თვალსაჩინო მასალის დაცვა და
მოვლა.

5. საგეგმო-საფინანსო სამმართველომ 1946 წლის ბიუჯეტში
გაითვალისწინოს მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლები-
სათვის საჭირო სახსრები ფიზიკის, ქიმიისა და სხვ. კაბინეტების
სათანადო ხელსაწყოებითა და რეაქტივებით შესავსებად და მოსაწ-
ყოზად.

6. მუშა ახალგაზრდობის, სოფლის ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების სამმართველომ თბილისის საბჭოს აღმასკომის სახალხო განათლების განყოფილებასთან ერთად: ა) პერიოდულად ჩაატაროს მუშა ახალგაზრდობის სკოლების მასწავლებელთა საქალაქო შეკრებები სასწავლო-მეთოდურ საკითხებზე სათანადო კონსულტაციების ჩასატარებლად; ბ) მოაწესრიგოს საკითხი მასობრივი სკოლების შენობებში მოთავსებული მუშა ახალგაზრდობის სკოლებისთვის სასწავლო ხელსაწყოების, თვალსაჩინო მასალისა და სხვ. შესაბამისად ცალკე ოთახის გამოყოფის შესახებ.

7. დაისვას საკითხი სათანადო სამინისტროების წინაშე საწარმოებთან არსებული მუშა ახალგაზრდობის სკოლებისათვის საჭირო მატერიალურა ბაზის მოწესრიგების შესახებ.

8. თბილისის საბჭოს აღმასკომის სახალხო განათლების განყოფილებამ მომავალი სასწავლო წლისათვის გადასინჯოს თბილისის მუშა ახალგაზრდობის სკოლების პედაგოგიური შემადგენლობა, ამ სკოლების მასწავლებელთა სათანადო კადრებით უზრუნველყოფის მიზნით.

9. მუშა ახალგაზრდობის, სოფლის ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების სამმართველომ თბილისის საბჭოს აღმასკომის სახალხო განათლების განყოფილებასთან ერთად დამატებით შეისწავლოს მუშა ახალგაზრდობის № 2, № 6 და № 8 სკოლების დირექტორების ამხ. ამხ. გ. ქელიძის, გ. ზამთარაძისა და ნ. ორლოვის აღნიშნულ თანამდებობაზე დატოვების საკითხი.

10. მოსწავლეთა მიღება-ჩარიცხვის საქმისადმი უყურადღებოდ დამოკიდებულებაზე მიეთითოს მუშა ახალგაზრდობის № 4 სკოლის დირექტორს ამხ. კ. ქუზაბრას.

11. სასკოლო ბეჭდისა და შტამპის მოვლა-შენახვის საქმეში გულგრილობისა და სკოლიდან გასაცემი დოკუმენტებისადმი უპასუხისმგებლო დამოკიდებულებისათვის, რაც გამოყენებულ იქნა თბილისის ქალთა მე-38 სკოლაში ყალბი დოკუმენტების შესადგენად, გამოეცხადოს საყვედური თბილისის ქალთა № 39 სკოლის დირექტორს ამხ. თ. ქიშმარას.

12. აღნიშნული ბრძანება განხილული იქნას მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების პედაგოგიური საბჭოს სხდომებზე სათანადო ღონისძიებათა დასახვით.

საქართველოს სსრ განათლების მინისტრი
3. კუპრაძე.

ბ რ ძ ე ნ ე ბ ე № 48

საქართველოს სსრ განათლების საინინსტროსადმი

1946 წლის 5 აპრილი

მოზრდილთა საშუალო სკოლების მუშაობის შესახებ

გავეცანი რა ქუთაისის, წულუკიძის, ხაშურის, ქიათურის, ზესტაფონის, ზუგდიდის, მახარაძის, სიღნაღისა და ლაგოდეხის მოზრდილთა საშუალო სკოლების მუშაობის გამოკვლევის მასალებს, აღენიშნავ, რომ ნახსენებ სკოლებში საგრძნობლად გაუმჯობესდა სასწავლო - აღმზრდელი მუშაობა და გაიზარდა მოსწავლეთა ცოდნის დონე.

ამასთან ერთად ზოგიერთ სკოლაში მოსწავლეთა კონტინენტის შენარჩუნების, მეცადინეობაზე დასწრების, ცალკეული დისციპლინების სასწავლო პროგრამების დაძლევის საქმეში ჯერ კიდევ ადგილი აქვს მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს.

ქუთაისის მოზრდილთა საშუალო სკოლაში (დირექტორი ჩოგოვაძე) სასწავლო წლის დასაწყისში ირიცხებოდა 171 მოსწავლე, წლის პირველი ნახევრის განმავლობაში განთესილია 29 მოსწავლე. ამასთან ადგილი ჰქონდა მოსწავლეთა მიერ გაკვეთილების გაცდენის შემთხვევებს. სკოლას არ გააჩნია ფიზიკის, ქიმიის და სხვა კაბინეტები და თვალსაჩინო ხელსაწყოები, არ აქვს აგრეთვე ბიბლიოთეკა. ეს გარემოება საგრძნობლად აფერხებს მოსწავლეთა მიერ საპროგრამო მასალის ათვისების საქმეს. ამის შედეგია ის, რომ 121 შეფასებული მოსწავლიდან ასწრებს ყველა საგანში მხოლოდ 64 მოსწავლე. ფიზიკის მასწავლებელი მდივანი საკმაოდ არ ამახვილებს მოსწავლეთა ყურადღებას ნახაზების სწორად შესრულებაზე, აგრეთვე იშვიათად ახდენს მოსწავლეთა შეფასების ფიქსირებას საკლასო ჟურნალში. ამავე სკოლის მე-8 კლასში მასწავლებელი მეგრელიშვილი გეომეტრიის გაკვეთილებზე სათანადო ყურადღებას არ აქცევს მოსწავლეთა პასუხის სიზუსტეს, ტრიგონომეტრიული ფუნქციების მართებულად წერას. მას მცირე რაოდენობით აქვს ჩატარებული წერილი სამუშაოები.

ქიათურის მოზრდილთა საშუალო სკოლის (დირექტორი საბა
შურიძე) მატერიალური ბაზა ძალზე ღარიბია. თვითონ მასწავლებელი
სკოლას, რომლის შენობაშიც მოთავსებულია აღნიშნული სკოლა,
არ გააჩნია მუშაობისათვის საჭირო პირობები. სკოლას რეგულარულად არ ეძლევა სინათლე, რის გამოც ადგილი ჰქონდა მეცადინეობის ჩაშლის შემთხვევებს. მნიშვნელოვანია მოსწავლეთა განთესვა: სასწავლო წლის დასაწყისში სკოლაში ირიცხებოდა 230 მოსწავლე, 1 მარტისათვის კი ითვლებოდა 133 მოსწავლე. სასწავლო წლის პირველ ნახევარში სკოლიდან 197 მოსწავლის განთესვა გამოწვეული იყო იმ გარემოებით, რომ მარგანეცის მრეწველობამ არ გაანთავისუფლა მოსწავლეები საზეგანაკეთო სამუშაოდან. საკლასო ქურნალებში დამუშავებული მასალა სისტემატურად არ იწერება. ადგილი აქვს ჩამორჩენას საპროგრამო მასალის გავლაში. მეგალითად, მე-10 კლასში ისტორიაში არის ჩამორჩენა 20 საათით, ფიზიკაში — 15 საათით. მე-7 კლასის მოსწავლეთა წერიტი მეტყველების დონე დაბალია. მოსწავლეთა უმრავლესობის წერით ნამუშევარში ქართულ ენაში დაშვებულია უხეში ენობრივი შეცდომები. ხშირია შეცდომები აგრეთვე მე-10 კლასის რუსული ენის საკონტროლო ნამუშევრებში სტილის, ორთოგრაფიისა და პუნქტუაციის მხრივ.

წულუკიძის მოზრდილთა საშუალო სკოლაში (დირექტორი ჯანტურია) ყველა მოსწავლეზე არ არის შედგენილი პირადი საქმე. არის შემთხვევები მოსწავლეთა ჩარიცხვისა სასწავლო წლის მეორე ნახევარში. ცუდია მეცადინეობაზე მოსწავლეთა დასწრება. მე-9 კლასის მოსწავლეთა ცოდნა რუსულ ენაში (მასწავლებელი კინწურაშვილი) არ არის დამაკმაყოფილებელი, სუსტია კითხვის ტექნიკა, გრამატიკულ მასალაზე ვარჯიში იშვიათად სწარმოებს. არადამაკმაყოფილებელია მე-10 კლასის მოსწავლეთა ცოდნა ქართულ ენასა და ლიტერატურაში (მასწავლებელი შველიძე), როგორც ზეპირ, ისე წერით მეტყველებაში მოსწავლეებს ემჩნევა გრამატიკის არასაკმაო ცოდნა. გეოგრაფიის გაკვეთილზე მე-8 კლასში (მასწავლებელი ჩხენკელი) თემა „საქართველოს მდებარეობა და ტერიტორია“ ჩატარებული იყო თვალსაჩინოების გარეშე, ვინაიდან სკოლას არ გააჩნია საქართველოს რუკა. საქართველოს მეურნეობის დახასიათების დროს მასწავლებელი არ შეხებია შედარებით მაჩვენებლებს წინადა და ახლა, არ აღუნიშნავს აგრეთვე ჩაისა და ციტრუსების როლი საქართველოს სოფლის მეურნეობაში.

ლაგოდების მოზრდილთა საშუალო სკოლაში (დირექტორი ხელაშვილი) მეცადინეობა დაწყებულია მნიშვნელოვანი დაგვიანე-

ბით (25 ნოემბერს). სკოლის წლიურ სამუშაო გეგმაში ხატირები ზუსტად არ არის ჩამოყალიბებული, არ ხდება დასახელებების-
ძიებათა შესრულების შემოწმების ფიქსირება. ადგილი აქვს ჩამორ-
ჩენას ისტორიის სწავლებაში. 7 თებერვლიდან 16 აპრილამდე ის-
ტორიის სწავლება სკოლაში არ სწარმოებდა ამ პერიოდში მას-
წავლებლის უყოლობის გამო. არის აგრეთვე ჩამორჩენა ქართული
ენისა და ლიტერატურის სწავლებაში (მასწავლებელი ხაჩიძე), მოს-
წავლეთა მიერ მასალის ათვისების ხარისხი დაბალია, მათ ნაკლებად
ეხერხებათ მწერლის შემოქმედების გადმოცემა, წერითი თემე-
ბის გაშლა, წერითსა და ზეპირ მეტყველებაში ხშირად უშვებენ უხეშ
შეცდომებს.

ხაშურის მოზრდილთა საშუალო სკოლაში (დირექტორი ჯი-
ქურაშვილი) ადგილი აქვს სერიოზულ ნაკლოვანებებს მოსწავლეთა
ჩარიცხვის საქმეში. რიგი მოსწავლეებისა ჩარიცხულია სათანა-
დო საბუთების გარეშე. მასწავლებლები საკმაოდ არ ითვალისწი-
ნებენ ამ სკოლის მოსწავლეებთან მუშაობის თავისებურებებს. საპრო-
გრამო მასალის გავლაში ადგილი აქვს საგრძნობ ჩამორჩენას, მოს-
წავლეთა ცოდნის დონე დაბალია.

არადამაკმაყოფილებელი მდგომარეობაა სიღნაღის მოზრდილ-
თა საშუალო სკოლაში (დირექტორი ჭაბაშვილი). სკოლის დაკომ-
პლექტების თავის დროზე მოუწესრიგებლობის გამო მეცადინეობა
სკოლაში დაგვიანებით დაიწყო. სასწავლო წლის პირველ ნახევარ-
ში სკოლას არ მიუღია არც ერთი სახელმძღვანელო, ხოლო რვეუ-
ლები მიღებულია მეტად მცირე რაოდენობით (18 მოსწავლეზე 40
ცალი), რაც იმ გარემოებით აიხსნება, რომ სახალხო განათლების
განყოფილება სახელმძღვანელოებისა და რვეულების განაწილების
დროს უგულებელჰყოფს მოზრდილთა სკოლების მოთხოვნილებას.
სასწავლო წლის პირველ ნახევარში სახალხო განათლების განყო-
ფილებას არც ერთხელ არ შეუმოწმებია აღნიშნული სკოლის მუ-
შაობა, არ მიუღია ზომები იმისათვის, რომ დროულად ყოფილიყო
გაქოსწორებული სიღნაღის მოზრდილთა სკოლის მუშაობაში არსე-
ბული ნაკლოვანებანი.

მოზრდილთა საშუალო სკოლების მუშაობაში არსებული ნაკ-
ლოვანებანი შედეგია იმისა, რომ სახალხო განათლების ზოგიერთი
განყოფილება არ იჩენს მოზრდილთა სკოლებისადმი საჭირო მზრუნ-
ველობას, არ უწევს მათ ჯეროვან ოპერატიულ ხელმძღვანელობასა
და პრაქტიკულ დახმარებას.

1. დაევალოს მოზრდილთა სკოლების დირექტორებს: ^{ეროვნული} ^{საგანმანათლებლო}

ა) უმოკლეს ვადაში გადასინჯონ სკოლის მოსწავლეთა გენლობა, გასწმინდონ სკოლები ისეთი მოსწავლეებისაგან რომლებიც სისტემატურად აცდენენ გაკვეთილებს, რეგულარულად არ მუშაობენ და თავისი ყოფაქცევით ხელს უშლიან სხვა მოსწავლეებს.

ბ) წესრიგში მოიყვანონ მოსწავლეთა პირადი საქმეები, პირადად გადასინჯონ მოსწავლეთა მიერ წარმოდგენილი დოკუმენტები, არ დაუშვან მოსწავლეთა ჩარიცხვა სათანადო საბუთების გარეშე და საჭირო შემთხვევაში პირადად დაუკავშირდნენ სათანადო დაწესებულებებსა და სკოლებს მოსწავლეთა მიერ წარმოდგენილი დოკუმენტების სისწორის შესამოწმებლად; უზრუნველყონ სასკოლო დოკუმენტების წესიერად წარმოება, მოვლა და დაცვა;

გ) მიიღონ საჭირო ზომები მოსწავლეთა მიერ გაკვეთილების გაცდენის წინააღმდეგ, აღკვეთონ გაკვეთილებზე მოსწავლეთა დაგვიანებით გამოცხადება ან გაკვეთილიდან წასვლა;

დ) სისტემატურად შეამოწმონ სამუშაო გეგმების შესრულების მიმდინარეობა, რეგულარულად მოცსმინონ პედსაბჭოს სხდომებზე გეგმის შესრულების მიმდინარეობა და მიიღონ საჭირო ზომები გეგმით დასახულ ღონისძიებათა მაღალხარისხოვნად შესრულებისათვის;

ე) წესრიგში მოიყვანონ თვალსაჩინო - დიდაქტიკური ხელსაწყოები, მიიღონ ზომები საჭირო ხელსაწყოების შესაძენად და უზრუნველყონ სწავლებაში თვალსაჩინოების მაქსიმალურად გამოყენება;

ვ) პედსაბჭოს სხდომებზე სისტემატურად განიხილონ სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის საკითხები, ცალკეული სასწავლო დისციპლინების სწავლების მიმდინარეობა და დასახონ საჭირო ღონისძიებანი სკოლის მუშაობის გაუმჯობესებისათვის;

ზ) გააძლიერონ მეთოდური მუშაობა სკოლებში, ყოველმხრივად დაეხმარონ მასწავლებლებს სწავლების საუკეთესო მეთოდების დაუფლების საქმეში, პედსაბჭოს სხდომებზე და მასწავლებელთა თათბირებზე განაზოგადონ საუკეთესო მასწავლებელთა მუშაობის მოწინავე გამოცდილება;

თ) პირადად შეამოწმონ მასწავლებელთა მიერ წერიითი ნამუშევრების გასწორებისა და შეფასების ხარისხი, მოსწავლეთა ცოდნის დონე, მათი წერიითი და ზეპირი მეტყველების კულტურა და

მიიღონ სათანადო ზომები ამ დარგში არსებულ ნაკლოვანებებთან გამოსასწორებლად;

ი) გააძლიერონ ხელმძღვანელობა და კონტროლ-მასშტაბებელთა მუშაობაზე, რეგულარულად დაესწრონ გაკვეთილებს სხვადასხვა სასწავლო დისციპლინებში, დასახონ და გაატარონ ღონისძიებანი მოსწავლეებელთა მუშაობის ხარისხის გასაუმჯობესებლად.

2. დაევალოს მოზრდილთა სკოლების მოსწავლეებს;

ა) გულდასმით გაასწორონ მოსწავლეთა წერიითი ნამუშევრები, გაამახვილონ ყურადღება როგორც წერით, ისე ზეპირ მეტყველებაში დაშვებულ შეცდომებზე, ზუსტად და ობიექტურად შეაფასონ მოსწავლეთა ცოდნა და სისტემატური დახმარება გაუწიონ ჩამორჩენილ მოსწავლეებს;

ბ) ყველა გაკვეთილზე აწარმოონ გავლილი მასალის განმეორება, მოსწავლეთა ცოდნის მიმდინარე შეფასება და საკლასო ჟურნალში შეტანა, გაკვეთილებზე ფართოდ აწარმოონ ცდების დემონსტრირება და თვალსაჩინო - დიდაქტიკური ხელსაწყოების გამოყენება.

3. დაევალოს სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეებს:

ა) სახელმძღვანელოების, ხელსაწყოებისა და რვეულების განაწილების დროს გაითვალისწინონ მოზრდილთა სკოლების მოთხოვნილებანი და მოამარაგონ ისინი მასობრივი სკოლების თანაბრად.

ბ) გააძლიერონ ოპერატიული ხელმძღვანელობა და პრაქტიკული დახმარება მოზრდილთა სკოლების დირექტორებზე, დასახონ და გაატარონ საჭირო ღონისძიებანი მოზრდილთა სკოლებში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის გასაუმჯობესებლად.

4. წინადადება მიეცეს ლავოდების რაიონის სახალხო განათლების განყოფილებას ლავოდების მოზრდილთა სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლეთა გამოცდები ქართულ ენასა და ლიტერატურაში და ისტორიაში გადასდევს შემოდგომისათვის, ხოლო საგაზაფხულო გამოცდების შემდგომ აწარმოოს მეცადინეობა ამ კლასის მოსწავლეებთან აღნიშნულ დისციპლინებში საპროგრამო მასალის მთლიანად ამოწურვამდე.

საქართველოს სსრ განათლების მინისტრის მოადგილე

მ. ბუჩუხუაძე.

ბ რ ძ ე ნ ე ბ ა № 658

საქართველოს სსრ განათლების საზინისტროსადმი

1946 წლის 10 ივნისი

წერა-კითხვის უცოდინართა და მცირემცოდნეთა
აღრიცხვისა და სწავლებაში ჩაბმის შესახებ

გამორკვევით დადასტურდა, რომ რიგ რაიონებში სახალხო განათლების განყოფილებები სუსტად ხელმძღვანელობენ წერა-კითხვის უცოდინართა და მცირემცოდნეთა აღრიცხვისა და სწავლებაში ჩაბმის საქმეს. ზოგიერთ რაიონში წერა-კითხვის უცოდინარობისა და მცირემცოდნეობის სალიკვიდაციო სკოლები არ არიან უზრუნველყოფილი შესაფერისი ბინებით, სახელმძღვანელოებით, სასწავლო ნიეთებით, არადამაკმაყოფილებელია მსმენელთა მეცადინეობაზე დასწრება, სწავლადამთავრებულთა გამოშვება სათანადოდ არ ფორმდება, უსისტემოდ მიმდინარეობს ინდივიდუალური სწავლება და სხვ.

მ ბ რ ძ ე ნ ე ბ ა:

1. დაევალოს აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების საზინისტროებს, სახალხო განათლების საოლქო, სარაიონო და საქალაქო განყოფილებათა გამგეებს:

ა) უახლოეს დროში აღრიცხონ 17—50 წლის ასაკის წერა-კითხვის უცოდინარი და მცირემცოდნე მოქალაქენი, დააზუსტონ მათი კონტინგენტები და შეიმუშაონ მათი სწავლების გეგმა იმ ვარაუდით, რომ წერა-კითხვის უცოდინარობის ლიკვიდაცია დამთავრდეს მიმდინარე წლის დამლევამდე, ხოლო მცირემცოდნენი მთლიანად ჩაბმულ იქნან სწავლებაში და მათი გამოშვება მოხდეს ძირითადად მიმდინარე წელს.

წერა-კითხვის უცოდინართა და მცირემცოდნეთა აღრიცხვისათვის შედგეს კომისია საბჭოთა ორგანოების, პროფესიული კავშირებისა და კომკავშირის ადგილობრივი ორგანიზაციების წარმომადგენელთაგან, რომელსაც ამტკიცებს რაიადმასკომი. კომისიის მიერ დაზუსტებული კონტინგენტები და მათი სწავლებაში ჩაბმის გეგმა

განხილულ და დამტკიცებულ იქნას რაიადმასკომის პრეზიდიუმის
სხდომაზე.

წერა-კითხვის უცოდინართა და მცირემცოდნეთა აღრიცხვა და
კონტინგენტის დაზუსტება დამთავრდეს ა. წ. 1 აგვისტომდე, ხოლო
10 აგვისტოსათვის საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროში
წარმოდენილ იქნას აღრიცხვის შედეგები და წერა-კითხვის უცო-
დინართა და მცირემცოდნეთა სწავლებაში ჩაბმის გეგმა.

ბ) ათავითვე ჩააბან სწავლებაში ყველა აღრიცხული წერა-
კითხვის უცოდინარი და მცირემცოდნე იმ ანგარიშით, რომ ძირი-
თადად ჩამოყალიბდეს სალიკვიდაციო სკოლები, თითოეულ ჯგუფში
5-დან 15 მდე კაცის რაოდენობით, ხოლო კონტინგენტის სიმცირის
შემთხვევაში მოაწყონ ინდივიდუალური სწავლება კულტარმიელთა
მეშვეობით.

გ) უზრუნველჰყონ წერა-კითხვის უცოდინარობისა და მცირე-
მცოდნეობის სალიკვიდაციო სკოლები და ჯგუფები შესაფერი სამე-
ცადინო ბინით, განათებით, გათბობით (ზამთრის პერიოდში), სახელ-
მძღვანელოებით, სასწავლო ნივთებით; სპეციალური სახელმძღვანე-
ლოების უქონლობის შემთხვევაში გამოყენებულ იქნას მასობრივი
სკოლის სახელმძღვანელოები.

დ) გამოჰყონ წერა-კითხვის უცოდინარობისა და მცირემცოდ-
ნეობის სალიკვიდაციო სკოლებისა და ჯგუფებისათვის კვალიფი-
ციური მასწავლებლები და მოამარაგონ ისინი სასწავლო პროგრამე-
ბითა და მეთოდური სახელმძღვანელოებით; ინდივიდუალური სწავ-
ლების შემთხვევაში გამოჰყონ კულტარმიელები, ძირითადად მასწავ-
ლებელთაგან, აუცილებელ შემთხვევაში კი გამოიყენონ საშუალო
სკოლის მე-9, მე-10 და მე-11 კლასების მოსწავლეები.

ე) გაუწიონ წერა-კითხვის უცოდინარობისა და მცირემცოდ-
ნეობის სალიკვიდაციო სკოლების მასწავლებლებსა და კულტარმიე-
ლებს ინსტრუქტაჟი მოზრდილთათვის მშობლიური ენის, არითმეტი-
კისა და გეოგრაფიის სწავლების მეთოდიკის საკითხებზე, მასწავლე-
ბელთადმი დახმარების საქმეში აქტიურად ჩააბან პედაგოგიური კა-
ბინეტები.

ვ) გამოჰყონ დაწყებითი სკოლის გამოცდილ მასწავლებელთა-
გან კულტარმიელთათვის მეთოდური დახმარების გასაწევად საზო-
გადოებრივი მუშაკები—მეთოდისტები და მოამარაგონ ისინი სათა-
ნადო მეთოდური სახელმძღვანელო მასალებით.

ზ) დაავალონ წერა-კითხვის უცოდინარობისა და მცირემცოდ-
ნეობის სალიკვიდაციო სკოლების მასწავლებლებსა და კულტარ-

მიეღებს იქონიონ სამუშაო გეგმები, სასწავლო პროგრამები და სწავ-
ლასო ჟურნალები, ზუსტად აღრიცხონ მსმენელთა დასწრება, მსმენე-
ლთა დინეობაზე და გავლილი მასალა, სისტემატურად აწარმოონ მსმენე-
ლთა ცოდნის შეფასება და აღრიცხვა.

თ) სისტემატურად შეამოწმონ წერა-კითხვის უცოდინარობისა
და მცირემცოდნეობის სალიკვიდაციო სკოლების მუშაობა, აგრეთვე
უცოდინართა და მცირემცოდნეთა ინდივიდუალური სწავლების მიმ-
დინარეობა, განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ მუშაობის ხა-
რისხს, გაკვეთილის სათანადო ორგანიზაციას, სწავლების მეთოდურ
მხარეს, შემოწმების შედეგები განიხილონ ამ სკოლების მასწავლე-
ბელთა თათბირზე.

ი) გამოავლინონ და წარმოადგინონ დასაჯილდოებლად წერა-
კითხვის უცოდინარობისა და მცირემცოდნეობის ლიკვიდაციის დარ-
გში მომუშავე საუკეთესო მასწავლებლები და კულტარმიელები,
აგრეთვე სოფსაბჭოებისა და კოლმეურნეობების თავმჯდომარენი,
რომლებიც განსაკუთრებით აქტიურად უწყობენ ხელს ამ დარგში
წარმოებულ მუშაობას.

კ) წერა-კითხვის უცოდინარობისა და მცირემცოდნეობის სა-
ლიკვიდაციო სკოლებში, აგრეთვე ინდივიდუალურ სწავლებაში ჩაბ-
მულებთან მეცადინეობის დამთავრების შემდეგ მოაწყონ შემოწ-
მებითი და გამოსაშვები გამოცდები, თანახმად საქართველოს სსრ
განათლების სამინისტროს მიერ დამტკიცებული ინსტრუქციისა.

ლ) ორ თვეში ერთხელ დასვან რაიკომსაკომების პრეზიდიუმის
სხდომაზე წერა-კითხვის უცოდინარობისა და მცირემცოდნეობის
ლიკვიდაციის დარგში მუშაობის მიმდინარეობის საკითხები და და-
სახონ საჭირო ღონისძიებანი მუშაობის გაუმჯობესებისათვის; ყო-
ველი თვის 10 რიცხვში წარმოადგინონ საქართველოს სსრ განათლე-
ბის სამინისტროში წერილობითი ანგარიში ჩატარებული მუშაობის
შესახებ.

2. მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის სკოლებისა და მოზრ-
დილთა სკოლების სამმართველოს მიერ წარმოდგენილი ახალი სას-
წავლო გეგმა წერა-კითხვის უცოდინარობისა და მცირემცოდნეობის
სალიკვიდაციო სკოლებისათვის, აგრეთვე ინსტრუქცია შემოწმები-
თი და გამოსაშვები გამოცდების ჩატარების შესახებ დამტკიცდეს.

ნება დაერთოს სახალხო განათლების განყოფილებებს შეამოკ-
ლონ წერა-კითხვის უცოდინართა და მცირემცოდნეთა სწავლების
ხანგრძლივობა, სადაც ეს შესაძლებელია, მაკრამ იმ აუცილებელი

პირობით, რომ სასწავლო გეგმით დადგენილი საათების რაოდენობა არ იქნას შემცირებული.

3. ეთხოვოს საქ. ალკ ცენტრალურ კომიტეტს მინისტრთა კავშირის ადგილობრივ ორგანიზაციებს მითითებანი წერა-კითხვის უცოდინარობისა და მცირემცოდნეობის ლიკვიდაციის დარგში უფრო აქტიური მონაწილეობის შესახებ.

4. განემარტოს სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეებს, რომ წერა-კითხვის უცოდინარობისა და მცირემცოდნეობის ლიკვიდაციის დარგში დასახულ ღონისძიებათა დროულად და მაღალხარისხოვნად გატარებისათვის პირადად პასუხისმგებელი არიან განყოფილებათა გამგეები და მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის სკოლებისა და მოზრდილთა სკოლების ინსპექტორები.

საქართველოს სსრ განათლების მინისტრის
მოადგილე მ. ბურჭულაძე.

ბ რ ძ ე ნ ე ბ ე № 1154

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსადგი

1946 წლის 25 ივლისი

სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებში
1945—46 სასწავლო წელს ჩატარებული მუშაობის
შედეგების შესახებ

გავეცანი რა სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების მდგომარეობისა და მუშაობის გამოკვლევის მასალებს 1945—46 სასწავლო წლის შედეგების შესახებ და სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეების წერილობით მოხსენებებს, აღვნიშნავ, რომ 1945—46 სასწავლო წელი სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებში, გასულ წელთან შედარებით, უკეთესი მაჩვენებლებით დამთავრდა.

სახალხო განათლების განყოფილებებმა დროულად აღრიცხეს სწავლაში ჩასაბმელი ახალგაზრდობა და ჩააბეს ის სწავლებაში, სკოლებს შეუქმნეს მუშაობისათვის ნორმალური პირობები, სასწავლო წლის განმავლობაში სისტემატურ ოპერატიულ ხელმძღვანელობას უწევდნენ სკოლებს, რის შედეგადაც აღნიშნულ სკოლებში საგრძნობლად გაუმჯობესდა სასწავლო-აღმზრდელი მუშაობა (გურჯაანის, სამტრედიის, მახარაძის, ქუთაისის, ხაშურის, ბორჯომის, წულუკიძის, ონის, ამბროლაურის, გორის, ცხაკაიას, ბათუმის, ქობულეთისა და სხვა რაიონები).

ადგილობრივი პარტიული, საბჭოთა და კომკავშირული ორგანიზაციების მიერ გატარებულ ღონისძიებათა შედეგად მნიშვნელოვნად შემცირდა მოსწავლეთა შორეულ სამუშაოებზე გაგზავნის პრაქტიკა, მოსწავლეთა განთესვა და მეცადინეობის გაცდენის შემთხვევები. პირველადი პარტიული, კომკავშირული ორგანიზაციები, სასოფლო საბჭოები და კოლმეურნეობათა გამგეობები ისმენდნენ მოხსენებებს სკოლების მუშაობის მიმდინარეობის შესახებ და სახავდნენ

სათანადო ღონისძიებებს, ეხმარებოდნენ სკოლებს მატერიალური ბაზის განმტკიცების საქმეში, ხელს უწყობდნენ მოსწავლეების მდგრადი გაკვეთილების გაცდენისა და სკოლიდან ჩამოშორების შემთხვევების შემცირებას.

სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებისადმი დახმარების, შესაფერი სადგომებით, გათბობით, განათებით, მოწყობილობით შიდა უზრუნველყოფის საქმეში გამოირჩეოდნენ ქუთაისის რაიონის სოფ. ოფშკეთის, საჩხერის რაიონის სოფ. ჩიხის, წულუკიძის რაიონის სოფ. კონტუათის, ქობულეთის რაიონის სოფ. ხალას, ბათუმის რაიონის სოფ. აქარისწყლის სასოფლო საბჭოები, ქობულეთის რაიონის სოფ. ალამბრის ანდრეევის სახელობის კოლმეურნეობა, ღვინის სახელობის კოლმეურნეობა, ჩხარის რაიონის რიგი კოლმეურნეობები და სხვ.

მთელი რიგი რაიონების სკოლებმა დამაკმაყოფილებლად ჩაატარეს სასწავლო მუშაობა და საფუძვლიანად გაიარეს პროგრამებით გათვალისწინებული სასწავლო მასალა ყველა საგანში.

სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების მასწავლებელთა დიდი უმეტესობა ფართოდ იყენებდა თვალსაჩინოებას, ატარებდა კონსულტაციებს, სისტემატურად ადგენდა გაკვეთილების გეგმას, კარგად ემზადებოდა გაკვეთილისათვის, ახალი მასალის გადაცემას აწარმოებდა საღამოს სკოლის სპეციფიკის გათვალისწინებით და შედეგსაც კარგს აღწევდა.

მაგ., ონის რაიონის სოფ. შქმერის სკოლის მე-5—7 კლასებში მოსწავლენი ქართულ ენასა და ლიტერატურაში ამჟღავნებდნენ მაღალწიგნიერებას, წერისა და კითხვის მაღალ კულტურას, მოსწავლეთა შორის დანერგილია ლიტერატურის კლასგარეშე კითხვის ჩვევები (მასწ. გრძელიშვილი). ამავე სკოლის გეოგრაფიისა და ბუნებისმეტყველების მასწავლებელი დაუშვილი სისტემატურად იყენებს რუკებს და თვალსაჩინო ხელსაწყო-იარაღებს. მოსწავლეებს მტკიცედ აქვთ შეთვისებული გავლილი საპროგრამო მასალა.

გეგეჭკორის რაიონის სოფ. ინჩხურის სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლის მათემატიკის მასწავლებელი ძარია სერიოზულ ყურადღებას აქცევს ამოცანების ამოხსნაზე ვარჯიშს, არითმეტიკისა და გეომეტრიის სწავლებას უკავშირებს სასოფლო-სამეურნეო საკითხებს, რაც კოლმეურნე მოსწავლეებში აცხოველებს ინტერესს და ამაღლებს ცოდნის ღონეს ამ დისციპლინებში.

კარგად არის დაყენებული ფიზიკისა და მათემატიკის, ბიოლოგია-ქიმიის სწავლება ჩოხატაურის რაიონის სოფ. ზემო-სურგის

(მასწ. კიკაბიძე და რამიშვილი), ხიდისთავის (მასწ. კუტუბიძე/ნაბეღლაძის (მასწ. ელიაშვილი) სკოლებში.

ხაშურის რაიონის სოფ. წრომის სკოლის ისტორიის მასწავლებელი ასპინძელაშვილი ვაკეეთილს ატარებს მაღალხარისხოვნად, მოხერხებულად ახდენს წინა მასალის ახალ მასალასთან დაკავშირებას, ყოველ ვაკეეთილზე ყურადღების ცენტრში აყენებს აღმზრდელობითი ხასიათის საკითხებს, ხოლო მოსწავლეები სისტემატურად ასრულებენ საშინაო დავალებებს.

მთელი რივი რაიონების სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების დირექტორები სისტემატურად ესწრებოდნენ მასწავლებელთა ვაკეეთილებს და აძლევდნენ მათ მეთოდურ მითითებებს, რეგულარულად იზილავდნენ პესაბუკობის სხდომებზე სკოლის მუშაობის საკითხებს, წესრიგში ჰქონდათ მოსწავლეთა პირადი საქმეები და საკლასო ჟურნალები, დროულად აყენებდნენ ადგილობრივ პარტიულ და საბჭოთა ორგანიზაციებში სკოლების მუშაობის გაუმჯობესების საკითხებს, რის შედეგადაც შესძლეს მოსწავლეთა კონტინგენტის სწავლებაში ჩაბმა და სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის ხარისხის გაუმჯობესება.

წარმატებით დაამთავრეს სასწავლო წელი ცხაკაიას რაიონის სოფ. ოქტომბრის (დირ. ცხვიტავა), ძველი-სენაკის (დირ. ქავთარაძე), შხედის (დირ. გვასალია), ყვარლის რაიონის სოფ. ყვარლის (დირ. ზახაშვილი), ქიათურის რაიონის სოფ. ზოდის (დირ. ბუხრაშვილი), საჩხერის რაიონის სოფ. ჩიხის (დირ. იაკობაშვილი), ქობულეთის რაიონის სოფ. ხალას და ალამბრის (დირ. ლორთქიფანიძე და ქათამაძე), ბათუმის რაიონის სოფ. ცხმორისის და ახოს (დირ. კობახაძე და ანანიძე), წულუკიძის რაიონის სოფ. კონტუათის (დირ. რუხაძე), გურჯაანის რაიონის სოფ. ზემო-გურჯაანის (დირ. მახოშვილი), ლავოდების რაიონის სოფ. აფენის (დირ. ბრეგვაძე) სკოლებში, ორთაბათუმის და ერგეს მასობრივ სკოლებთან არსებულმა კლასებმა (დირ. ქიქავა და სარჯველაძე) და სხვ.

ამასთან ერთად რესპუბლიკის ზოგიერთ რაიონში სოფლის ახალგაზრდობის სალაშოს სკოლების კონტინგენტის აღრიცხვისა და ჩაბმის საქმეში და სკოლების სასწავლო-აღმზრდელობითს მუშაობაში ადგილი ჰქონდა არსებითს ნაკლოვანებებს.

მაგალითად, წალკის რაიონში სწავლებაში ჩაბმული 2261 მოსწავლიდან სკოლებს ჩამოშორდა 434 მოსწავლე, სრულებით არ დაუწყებთ მუშაობა ამავე რაიონის სოფ. კუშჩის, ოზინის და კუშბატის სკოლებს, ხოლო სოფ. აგრალოს (დირ. იორდანოვი), ახალი-

კის (დირ. ტანასოვი), ქსანთას (დირ. ტრაპეზანოვი) და დიკატის (დირ. პოპონდოპულო) სკოლებმა დაგვიანებით დაიწყეს მოწოდება, რის გამოც ამ სკოლებში გამოცდები არ ჩატარებულა.

ზოგიერთი რაიონის სკოლებში ადგილი ჰქონდა მოსწავლეთა მნიშვნელოვან განთესვას. მაგ., ახმეტის რაიონში 295 მოსწავლიდან განითესა 75 მოსწავლე, ბორჩალოს რაიონში 447 მოსწავლიდან—202 მოსწავლე, ქარელის რაიონში 221 მოსწავლიდან—109 მოსწავლე და სხვ.

ახალციხის რაიონის სოფ. დიდი და პატარა პამაჩის, ზიკილიის, წყალთბილის, ასყუნეთისა და კლდის სკოლებს ჩამოშორდა 562 მოსწავლე შორეულ სამუშაოებზე გაგზავნის გამო და სკოლები დაიხურა სასწავლო წლის პირველ ნახევარშივე. ანალოგიურ მდგომარეობას ჰქონდა ადგილი ასპინძის, აღიგენის, ქედის, სტალინირის რაიონებში და აფხაზეთის ასსრ ზოგიერთ რაიონში.

სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ზოგიერთ სკოლაში მეცადინეობა გვიან დაიწყო (დეკემბერში), სკოლები ლიმიტით განკუთვნილ ნავთს არ ღებულობდნენ და უსინათლობის გამო მეცადინეობა ფერხდებოდა. ასევე ლაშქებისა და ნავთის უქონლობის გამო ადგილი ჰქონდა მეცადინეობის გაცდენას ყაზბეგის, ქვემო-სვანეთის, თიანეთის, ბორჩალოს რაიონების და აფხაზეთის ასსრ ზოგიერთ სკოლაში. რიგ შემთხვევაში სკოლები არ იყვნენ უზრუნველყოფილი სათბობით (თელავის, ყარაიას, წალკის და სხვა რაიონები).

სოფლის ახალგაზრდობის ზოგიერთი სკოლის დირექტორები არ გრძნობდნენ სათანადო პასუხისმგებლობას სკოლების მუშაობაზე, არ იცავდნენ ამ სკოლების ღებულებას, საღამოს სკოლაში შეთავსებით მომუშავე დილის სკოლის დირექტორებს სწავლაში ჩამორჩენილი მოსწავლეები, დახმარებისა და გამოსწორების ნაცვლად, გადაყავდათ მასობრივი სკოლებიდან სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებში, იშვიათად ამოწმებდნენ გაკვეთილების ხარისხს, არ აწარმოებდნენ მეთოდურ მუშაობას, არ აქცევდნენ ყურადღებას საკლასო კურონალებში ყოველდღიურ აღრიცხვიანობას და სხვ. მაგ., ონის რაიონის სოფ. საკაოს სკოლის დირექტორს ბერელიძეს, თუმცა მოსმენილი აქვს გაკვეთილები, მაგრამ მიღებული შთაბეჭდილება მას ფიქსირებული აქვს ზოგადად: „მასწავლებელი უკეთ უნდა ენახადებოდეს გაკვეთილისათვის“ ან კიდევ „გაკვეთილს არა უშავდა“.

სოფლის ახალგაზრდობის ზოგიერთი სკოლის მასწავლებლები არასაკმაო პასუხისმგებლობით ეკიდებიან დაკისრებულ მოვალეობას.

სათანადოდ არ ემზადებიან გაკვეთილებისათვის, სისტემატურად არ აღგენენ გაკვეთილის გეგმას, საკმაო ყურადღებას არ აქცევენ მოსწავლეთა ზეპირი და წერიტი მეტყველების კულტურას. მაგალითად, ქუთაისის რაიონის სოფ. ოფშკვითის სკოლის მე-4 კლასის რუსული ენის მასწავლებელი ვაბუნია დაუდევრობას იჩენს წერიტი ნამუშევრების გასწორების საქმეში. მოსწავლე ატოიანის საგამოცდო ნამუშევარში მას გაუსწორებლად დატოვებული აქვს რიგი უხეში შეცდომები. ცხაკაიას რაიონის სოფ. შხეფის სკოლის მე-5 კლასის მოსწავლეთა ნამუშევრებში რუსულ ენაში არ ექცევა ყურადღება კალიგრაფიას, შეცდომები დატოვებულია გაუსწორებლად. ამავე სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლეთა ნამუშევრები ქართულ ენასა და ლიტერატურაში დაბალი ხარისხისაა, თემები ერთფეროვანია, წერიტი მუშაობის ნორმები არ არის შესრულებული.

ზოგიერთი რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების გამგე საკმაო სერიოზულობით არ მოეკიდა სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებზე ხელმძღვანელობის საქმეს, ზუსტად ვერ ჩაატარა მოსწავლეთა კონტინგენტის აღრიცხვა, ვერ უზრუნველყო აღრიცხული კონტინგენტის სწავლებაში ჩაბმა, არ მიიღო საკმაო ეფექტიური ზომები სკოლიდან მოსწავლეთა განთესვისა და გაკვეთილების გაცდენის აღსაკვეთად, სკოლების უზრუნველსაყოფად საჭირო მოწყობილობით, გათბობით, განათებით, სახელმძღვანელოებითა და სასწავლო ნივთებით, არ ჰქონდა მკიდრო კავშირი პარტიულ და საბჭოთა ორგანიზაციებთან, პრაქტიკულად არ ეხმარებოდა ამ სკოლებს, სისტემატურად არ ამოწმებდა მათს მუშაობას, არ ატარებდა მეთოდურ თათბირებს და სხვ.

მაგ., მცხეთის რაიონში სასწავლო წლის პირველ ნახევარში სოფლის ახალგაზრდობის არც ერთი სკოლა არ იყო შემოწმებული სახალხო განათლების განყოფილების მიერ, ძალზე სუსტი იყო პედაგოგიური კაბინეტის მუშაობა და მეთოდური ხელმძღვანელობა სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებზე, საგნობრივი სექციები ჩამოყალიბებული იყო ფორმალურად და სხვ.

ბორჩალოს რაიონის სკოლები არ იყვნენ მომარაგებული სასწავლო ნივთებით, საკლასო და საშინაო წერიტი მუშაობა მშობლიურ ენასა და არითმეტიკაში ერთსა და იმავე რვეულში ტარდებოდა. სოფ. ჯანდარის სკოლაში რუსული ენის მასწავლებლის უყოლობის გამო ეს საგანი არ იყო შეტანილი გაკვეთილების ცხრილში და სხვ.

1. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებმა, სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის სახალხო განათლების სამინისტროსთან ერთად და სახალხო განათლების ყველა სარაიონო განყოფილებამ და სახალხო განათლების ყველა სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების მდგომარეობისა და მუშაობის გაუმჯობესების მიზნით გაატარონ შემდეგი ღონისძიებანი:

ა) 14 წლის ასაკის ზევით სკოლის გარეშე დარჩენილი ახალგაზრდობის ზუსტი აღრიცხვის მიზნით და მათი სკოლებში ჩაბმის უზრუნველსაყოფად მკიდრო კავშირი იქონიონ ადგილობრივ პარტიულ, საბჭოთა, კომკავშირულ და პროფკავშირულ ორგანიზაციებთან და კოლმეურნეობებთან, აღრიცხული კონტინგენტი ჩაბმან სწავლებაში, დააკომპლექტონ კლასები და სასწავლო წლისათვის სამზადისი წარმართონ იმ ანგარიშით, რომ აღნიშნულ სკოლებში ნორმალური სწავლა დაიწყოს 1 ნოემბერს.

ბ) გადასინჯონ სოფლის ახალგაზრდობის დამოუკიდებელი სკოლების და მასობრივ სკოლებთან არსებული კლასების ქსელი შეავსონ მცირერიცხოვანი კლასები მოსწავლეებით, უზრუნველსაყონ დამდეგ სასწავლო წელს გეგმის მიხედვით გასახსნელი სკოლებისა და კლასების ჩამოყალიბება, ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ დაგეგმილი ქსელი საკმარისი არაა, დამატებითი მოთხოვნა სკოლებისა და კლასების გახსნაზე დროულად წარმოადგინონ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროში.

გ) საქართველოს სსრ სახალხო კომისარათა საბჭოს 1944 წლის 26 ივლისის № 836 და 1946 წლის 1 მარტის № 197 დადგენილებათა შესაბამისად უზრუნველსაყონ სკოლები ბინით, ვათბობით, განათებით; დროულად შეიძინონ სოფლის ახალგაზრდობის სკოლებისათვის ლამპები და ლამპის შუშები და სწორად გაანაწილონ ისინი სკოლებსა და კლასებს შორის.

დ) გადასინჯონ სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების დირექტორთა (გამგეთა) და მოსწავლეებელთა შემადგენლობა და სუსტი მუშაკები შესცვალონ სათანადო კვალიფიკაციის მქონე კადრებით.

ე) უზრუნველსაყონ სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების მოსწავლეები სახელმძღვანელოებითა და რვეულებით, მასობრივი სკოლების მოსწავლეთა თანაბრად, სახალხო განათლების განყოფილების ფონდიდან.

ვ) შეუქმნან სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების მოსწავლეებს ყოველგვარი პირობა ნორმალური მუშაობისათვის, შეა-

მოწმონ, როგორ ეხმარებიან სკოლებსა და მოსწავლეებს კულმინაცი-
ნობები, საბჭოთა მეურნეობები და მტს-ები, საჭიროების შემთხვე-
ვაში შემოწმების შედეგები და სვან ადგილობრივ ხელმძღვანელებთან
განობში სკოლებისათვის სათანადო დახმარების აღმოჩენის მიზ-
ნით; მიიღონ გადამკრეფი ზომები მოსწავლეთა შორეულ ადგილებ-
ში სამუშაოდ გაგზავნის პრაქტიკის აღსაკეთად.

ზ) სასწავლო წლის დასაწყისში ჩაატარონ სოფლის ახალ-
გაზრდობის საღამოს სკოლების დირექტორთა (გამგეთა) და მას-
წავლებელთა თათბირები, რომლებზედაც განიხილონ ახალი სასწავ-
ლო გეგმები, პროგრამები და მეთოდური მითითებანი ამ სკოლებ-
ში მუშაობის შესახებ, ჩაატარონ ახსნა-განმარტებითი მუშაობა
რვაწლიანი და თერთმეტწლიანი სწავლების შემოღებასთან დაკავ-
შირებით, დასახონ კონკრეტული ღონისძიებანი სწავლების ხარის-
ხის გაუმჯობესებისა და მოსწავლეთა ცოდნის ღონის ამოღების-
სათვის.

თ) არ დაუშვან მასობრივი სკოლებიდან აკადემიურად ჩამორ-
ჩენილ მოსწავლეთა სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებში
ჩარიცხვა და ასეთი ფაქტების გამოვლინების შემთხვევაში მკაცრი
სასჯელი დაადონ დამნაშავე პირებს; სკოლაში მოსწავლეთა ჩარიც-
ხვა აწარმოონ სათანადო ინსტრუქციის შესაბამისად.

ი) გააძლიერონ ხელმძღვანელობა და კონტროლი სოფლის
ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებზე, სისტემატურად შეამოწმონ
მათი მუშაობა და შემოწმების შედეგების საფუძველზე მისცენ კონ-
კრეტული მითითებანი სკოლების დირექტორებს, ცალკე გამოჰყონ
საქმეები სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების მდგომარეო-
ბისა და მუშაობის შემოწმების მასალებისათვის.

2. სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების დირექტო-
რებმა (გამგებმა):

ა) წესრიგში მოიყვანონ მოსწავლეთა პირადი საქმეები და
სკოლის დოკუმენტაცია, ზუსტად დაიცვან სასკოლო დოკუმენტ-
ბის წარმოების, მოვლისა და დაცვის წესები.

ბ) განამტკიცონ სკოლაში გეგმიანი მუშაობა, იმგვარად შეაღ-
გინონ სკოლის სასწავლო-აღმზრდელი მუშაობის წლიური გეგ-
მა, რომ ის ასახავდეს სკოლის მუშაობის ყოველ მხარეს და ყველა
ძირითად საკითხს.

გ) გააძლიერონ მასწავლებელთა მუშაობაზე ხელმძღვანელობა
და კონტროლი, დაწესებული რაოდენობით მოისმინონ გაკვეთილე-
ბი, მიცემული შენიშვნები წერილობით იქნას გაფორმებული; საჭი-
როების მიხედვით მოსმენილი გაკვეთილების შედეგები განიხილონ
პედსაბჭოს სხდომებზე და დასახონ კონკრეტული ღონისძიებანი

სკოლაში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის სათანადო სიმაღლეზე დაყენებისათვის.

დ) გადაჭრით გაძლიერონ სკოლაში მეთოდური მუშაობის შესრულების საძლებლობის შემთხვევაში ჩამოაყალიბონ დაწყებითი კლასების მასწავლებელთა მეთოდგაერთიანება და საგნობრივი კომისიები, რომელთა დასახელებაც სისტემატურად განიხილონ სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების მუშაობის სპეციფიკა.

ე) შეამოწმონ საკლასო ჟურნალების წარმოება და უზრუნველყონ მათში ყველა საჭირო მასალის ყოველდღიურად ჩაწერა: მოსწავლეთა დაგვიანება-გაცდენის ფაქტების, გავლილი მასალის, მოსწავლეთა აკადემიური წარმატების მიმდინარე შეფასების და სხვ.

3. სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების მასწავლებლებმა შეადგინონ და იქონიონ წლიური და ნახევარწლიური სამუშაო კალენდარული გეგმები და გაკვეთილის გეგმები; ქართულ ენასა და ლიტერატურაში, რუსულ ენასა და ლიტერატურაში, მათემატიკაში ჩატარონ წერიტი სამუშაო დადგენილი რაოდენობით და გულდასმით გაასწორონ მოსწავლეთა ნამუშევრები; იბრძოლონ მოსწავლეთა ზეპირი და წერიტი მეტყველების კულტურის ამაღლებისათვის.

4. მომარაგების განყოფილებამ უზრუნველყოს სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებს დროულად მომარაგება ნავთით, ლამპებითა და ლამპის შუშებით.

5. მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის და მოზრდილთა სკოლების სამმართველოს უფროსმა ამხ. გაბისონიამ უზრუნველყოს სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლები პროგრამებითა და მეთოდური მითითებებით.

6. მიეთითოს წალკის, ბოგდანოვკის, ქარელის, წყალტუბოს, ბოლნისის, ბორჩალოს, ასპინძის, ახალციხის, ახმეტის რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეებს იმაზე, რომ მათ 1945-46 სასწ. წელს ვერ უზრუნველჰყვეს სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებში მოსწავლეთა კონტინენტის შენარჩუნება, აღრიცხული ახალგაზრდობის სწავლებაში ჩაბმა და სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის სათანადო სიმაღლეზე დაყენება.

გაფრთხილებულ იქნან აღნიშნული რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეები, რომ, უკეთეს ისინი სკოლებზე ხელმძღვანელობისა და დახმარების გაძლიერებით ვერ უზრუნველყოფენ 1946—47 სასწავლო წელს ამ სკოლების მდგომარეობისა და მუშაობის გაუმჯობესებას, მათ მიმართ მიღებული იქნება ორგანიზაციული ზომები.

ეს ბრძანება განხილულ იქნას სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების პედსაბჭოების სხდომებზე და დასახულ იქნას სათანადო ღონისძიებანი.

საქართველოს სსრ განათლების მინისტრი

3. კუპრაძე.

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა № 1135^ბ

საქართველოს სსრ მანათლავის სამინისტროსადმი

1946 წლის 25 ივლისი

მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლების
მუშაობის შესახებ

მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლების მიერ ჩატარებული მუშაობის შედეგები გვიჩვენებენ, რომ 1945-46 სასწავლო წელი ამ სკოლებში გასულ წელთან შედარებით უკეთესი მაჩვენებლებით აღინიშნა.

მეშა ახალგაზრდობის სკოლები უზრუნველყოფილი იყვნენ მასწავლებელთა კვალიფიციური კადრებით, სკოლების დიდ უმრავლესობაში სათანადოდ იყო დაყენებული სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობა, დამაკმაყოფილებელია მოსწავლეთა აკადემიური მომზადება, მოსწავლეთა შორის განმტკიცებულია შეგნებული დისციპლინა და სხვ.

ასეთ მოწინავე სკოლებს მიეკუთვნება, მაგალითად, თბილისის მუშა ახალგაზრდობის № 5 (დირექტ. დ. ზვიადაძე), № 1 (დირ. ოჯინქარაძე), № 3 (დირ. დ. კუბლაშვილი), № 7 (დირ. ტ. მალღაფერიძე) და № 10 (დირექტ. ნ. ხოფერია) სკოლები, გორის მუშა ახალგაზრდობის სკოლა (დირ. მ. ხიდელი). და აკარმარას მუშა ახალგაზრდობის სკოლა (დირექტ. კვარაცხელია), დამაკმაყოფილებლად მუშაობდნენ აგრეთვე ბორჯომისა და მახარაძის მუშა ახალგაზრდობის სკოლები. აღნიშნულ სკოლებში სრულ წესრიგში იყო მოყვანილი სასკოლო დოკუმენტაცია, სასწავლო-აღმზრდელობითი და კლასის ხელშეღწეულთა სამუშაო გეგმები შედგენილი იყო ამ სკოლების სპეციფიკის გათვალისწინებით, სკოლები მეცადინეობას აწარმოებდნენ სასწავლო გეგმის საფუძველზე შედგენილი მტკიცე ცხრილით. სკოლებში ჩამოყალიბებული იყო და სათანადო მუშაობას აწარმოებდნენ საგნობრივი კომისიები, სადაც განხილული იყო მოსწავლელთა სამუშაო გეგმები ცალკე სასწავლო დისციპლინებში და სასწავლო მუშაობის მეთოდური საკითხები.

ცალკეული საგნების სწავლების დაყენების საქმეში კარგი მაჩვენებლები აქვთ თბილისის მუშა ახალგაზრდობის № 5 სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლებს ა. კვანცხელიძეს და დ. ზვიადაძეს, ამავე სკოლის რუსული ენის მასწავლებელს ბ. წიფურიას, № 9 და № 6 სკოლების რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლებს დელოვასა და ქანკიევს, მუშა ახალგაზრდობის № 3 სკოლის მათემატიკის მასწავლებლებს ა. და ს. ციბაძეებს, № 11 სკოლის მათემატიკის მასწავლებელს ქაჯაიას, № 10 სკოლის ფიზიკის მასწავლებელს ე. რაზმაძეს, № 5 სკოლის ქიმიის მასწავლებელს ს. ტაბიძეს, № 9 და № 1 სკოლების გეოგრაფიის მასწავლებლებს რეფუნენკოვასა და დვალს და სხვ. კარგი წარმატებები აქვთ მოპოვებული აკრეთვე ქ. ქუთაისის მუშა ახალგაზრდობის № 2 სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელს ნ. გრძელიძეს, ამავე სკოლის რუსული ენის მასწავლებელს დამსახურებულ პედაგოგს ნ. მესხს და მათემატიკის მასწავლებელს ვ. ხოტივარს, მახარაძის მუშა ახალგაზრდობის რუსული ენის მასწავლებელს ს. ჯაშს და მათემატიკის მასწავლებელს გ. მუჯირს, ქ. გორის მუშა ახალგაზრდობის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელს ლაცაბიძეს და მათემატიკის მასწავლებელს დადიანიძეს და სხვ.

ამ მიღწევებთან ერთად მუშა ახალგაზრდობის სკოლების მუშაობაში მიმდინარე წელს აღგილი ჰქონდა რიგ ნაკლოვანებებს, რაც უმთავრესად გამოიხატება მოსწავლეთა განთესვაში, მოსწავლეთა მიერ გაკვეთილების გაცდენაში, საწარმოთა ხელმძღვანელების მხრივ სკოლებისათვის სუსტი დახმარების გაწევაში, სასწავლო აღმზრდელობითი მუშაობის არასათანადოდ დაყენებაში და სხვ.

მაგალითად, ქ. ქუთაისის მუშა ახალგაზრდობის № 1 და № 2 სკოლების 181 მოსწავლიდან სასწავლო წლის განმავლობაში არასაპატიო მიზეზით განთესილია 34 მოსწავლე. ანალოგიური მდგომარეობა იყო თბილისის მუშა ახალგაზრდობის ზოგიერთ სკოლაში.

არადამაკმაყოფილებელი მდგომარეობა იყო მუშა ახალგაზრდობის რიგ სკოლებში გაკვეთილების გაცდენის მხრივ. სუსტი იყო ამასთანავე რიგ საწარმოთა მიერ მუშა ახალგაზრდობის სკოლებისათვის გაწეული დახმარება (ქუთაისის აბრეშუმის კომბინატი, დიმიტროვის სახ. ქარხანა, მაუდის ფაბრიკა და სხვ.) მუშა ახალგაზრდობის სასკოლო კონტინენტის აღრიცხვისა და მისი სწავლებაში ჩაბმის, საზეგანაკვეთო სამუშაოებისაგან მოსწავლეთა განტვირთვის, ამ სკოლებისათვის მატერიალური ბაზის განმტკიცების და სხვ. საქმეში.

აღნიშნულის შედეგად რესპუბლიკის მუშა ახალგაზრდობის ზოგიერთ სკოლაში სასწავლო წლის განმავლობაში არასათანადოდ (სიმაღლეზე იყო დაყენებული სასწავლო-აღმზრდებლობითი დაბალი იყო მოსწავლეთა მომზადება რიგ სასწავლო დისციპლინებში. აღვლილი ჰქონდა ჩამორჩენას პროგრამული მასალის გავლაში და სხვ. ამასთანავე ზოგიერთი მოსწავლელი უპასუხისმგებლოდ ეკიდებოდა თავის მოვალეობას, ყოველთვის სათანადოდ არ ემზადებოდა გაკვეთილისათვის, რის გამო დაბალი იყო მათ მიერ გადაცემული გაკვეთილების ხარისხი, სუსტი იყო მოსწავლეთა დისციპლინა და სხვ. მაგალითად, სუსტად იყო დაყენებული ქართული ენისა და ლიტერატურის სწავლების საქმე ქ. თბილისის მუშა ახალგაზრდობის № 4 და № 10 სკოლებში (მასწ. ჩხლაძე და ბარამიძე), არადაამკმაყოფილებელი იყო მათემატიკის სწავლება მუშა ახალგაზრდობის № 2 სკოლაში (მასწ. გვერდწითელი და ცქეიტინიძე), დაბალი იყო მოსწავლეთა ცოდნა გეოგრაფიაში თბილისის მუშა ახალგაზრდობის № 6 და № 8 სკოლებში (მას. ჩიკვაძე და ტენეცა). ასევე ცუდი მაჩვენებლები ჰქონდათ თავის მუშაობაში ქუთაისის მუშა ახალგაზრდობის № 1 სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მოსწავლელს ს. ალაიძეს, ქ. მახარაძის მუშა ახალგაზრდობის სკოლის მოსწავლელს ვასაძეს და სხვ.

მუშა ახალგაზრდობის სკოლების მუშაობაში არსებულ ნაკლოვანებათა აღკვეთისა და შემდგრძი მუშაობის გაუმჯობესების მიზნით

ზ ბ რ ძ ა ნ ე ბ :

1. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებმა და სახალხო განათლების სარაიონო და საქალაქო განყოფილებათა გაზგეებმა:

ა) სასკოლო ასაკის მუშა ახალგაზრდობის კონტინენტის აღრიცხვისა და სწავლებაში მათი ჩაბმის უზრუნველსაყოფად დაუკავშირდნენ ადგილობრივ პარტიულ, კომკავშირულ, საბჭოთა და პროფესიულ ორგანიზაციებს, ჩატარონ წარმოება-დაწესებულებებში საუბარი მუშა ახალგაზრდობის სკოლების მნიშვნელობაზე, ამ სკოლებში მოსწავლეთა მიღების წესების შესახებ და სხვ.

ბ) სკოლების მოსწავლეებით დაკომპლექტებისას მტკიცედ დაიცვან მუშა ახალგაზრდობის სკოლის დებულება და, როგორც წესი, ამ სკოლებში ჩარიცხონ მხოლოდ წარმოებაში მომუშავე ახალგაზრდობა. ამასთანავე განათლების ცენტრის შესახებ სათანადო ცნობის უქონლობის შემთხვევაში აწარმოონ მოსწავლეთა ჩარიცხვა გა-

მოცდების შედეგად ფაქტიურად გამომქვადნებული ცოდნის
ხედვით.

ეკონომიკური

გ) მიიღონ ზომები მუშა ახალგაზრდობის სკოლებში ბინით, განათებით, გათბობით და კვალიფიციური მასწავლებლებით, ხოლო მოსწავლეების სახელმძღვანელოებით, რვეულებით და სხვა სასწავლო ნივთებით უზრუნველსაყოფად.

დ) უზრუნველყონ მუშა ახალგაზრდობის სკოლების მიერ სასწავლო კაბინეტების შექმნა და მასობრივი სკოლების ადმინისტრაციასთან შეთანხმებით ამ უკანასკნელთა კაბინეტებისა და სასწავლო მოწყობილობის გამოყენება.

ე) დააყენონ საკითხი ადგილობრივი ხელმძღვანელი ორგანოების წინაშე იმ წარმოება-დაწესებულებათა შესახებ, რომლებიც თავისი მოქმედებით ხელს უშლიან მუშა ახალგაზრდობის სკოლების ნორმალურ მუშაობას მოსწავლეთა საზეგანაკვეთო სამუშაოთი დატვირთვით და სხვ.

2. მუშა ახალგაზრდობის სკოლების მასწავლებლებმა ახალი სასწავლო წლის დასაწყისშივე შეადგინონ საშუალო გეგმები ახალი სასწავლო გეგმების საფუძველზე. აღნიშნული სამუშაო გეგმები განხილულ იქნას სათანადო საგნობრივ კომისიებში.

3. სახალხო განათლების სარაიონო და საქალაქო განყოფილებებმა სასწავლო წლის დასაწყისში ჩაატარონ მუშა ახალგაზრდობის სკოლების მასწავლებელთა მეოთხდური თათბირები, სადაც განხილულ იქნას ახალი სასწავლო გეგმები და მეოთხდური ხასიათის საკითხები.

4. დასმულ იქნას საკითხი სათანადო სამინისტროების წინაშე, რათა წინადადება მიეცეს შესაბამისად ცალკეულ წარმოება-დაწესებულებებს ყოველმხრივ ხელი შეუწყონ მუშა ახალგაზრდობის სკოლებს თავისი მუშაობის ნორმალურად წარმართვის საქმეში.

5. განათლების სამინისტროს მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის და მოზრდილთა სკოლების სამმართველომ ახალ სასწავლო გეგმასთან დაკავშირებით დაამუშაოს და დაამზადოს გამოსაცემად მითითებანი ცალკეულ დისციპლინებში პროგრამული მასალის გავლის შესახებ.

საქართველოს ხსრ განათლების მინისტრის
მოადგილე მ. ბუჩუქაძე.

პ/შვებელი რედაქტორი მ. ბუჩუქაძე

შევ. № 1473 ტირაჟი 2000 შე 12265